

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Inhalja vsak dan zvočar izvenredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zalivala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabilo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto K 24— | Četrt leta K 6—
Pol leta 12— | En mesec 2-30

V upravnistvu prejemati na mesec K 1-90.

Spodajšijem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto K 25— | Četrt leta K 6-50
Pol leta 13— | En mesec 2-30

Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vpolnje o pravem času.

Upravnistvo „Slovenskega Naroda“

Državni zbor.

Generalna debata o službeni pragmatiki končana. — Nemški klerikalci za državne uslužbenke. — Vladna pasivna resistenca. — Klerikalni sovražniki učiteljstva. — Obstrukcionist dr. Verstovšek izreka vladi zaupnico. — Obsodba Verstovškova. Konferenca dr. Šusteršiča z grofom Stürgkhom. — Rusinske grožnje. — Vodocestno vprašanje. — Odseki. — Sejno poročilo.

Dunaj, 29. majnika.

Prva etapa v drugem branju službene pragmatike je danes končana: zbornica je zaključila generalno debato ter izbrala poslanca Stolzla za generalnega pro- in poslanca barona Hocka za kontra-govornika; še tekom jutrajšnje seje prične specialna razprava in k podrobnemu prebiranju posameznih določb in paragrafov odsekov predloga bo zbornica potrebovala morda še 14 dni. Odsekovi predlogi bodo

brezdvomno z velikansko večino sprejeti — kar se bo zgodilo potem, to pada na odgovornost vlade, ki se bo morala prepričati, da ne gre prezirati volje parlamenta in bede uradništva, da ne gre zlorabljeni uradniškega zakona, ki je ljudska potreba — kot izsiljevalno sredstvo v dosego novih davkov in v nalaganje novih finančnih bremen za najširše vrste parlamenta. Vlada se ne more kar komодно izgovarjati, češ: denarja ni in zato uradnikom ne more pomagati. Dajte torej sredstva, cenjeni gospodje poslanci!

Vlada je namreč baš v teh finančnih skrbih, ki težijo državne blaginje, skrajno pasivna. Ne le, da se ji ne posreči doseči pri strankah kompromis radi davčne reforme (ki ni nemogoč), temveč tudi tam, kjer je vlada sama poklicana in zmožna skrbeti za državno gospodarstvo, ne stori ničesar, da, ona celo direktno nasprotuje raznim poskusom, zmanjšati stroške uprave, kar bi omogočilo prihranke, ki bi se lahko obrnili uslužbencem v prid. To misel je v današnji debati ostro in precizno povdaril poslanec dr. Rašin (Mladič), ki je v svojem izvrstnem govoru navedel tudi prav osupljive in karakteristične dokaze, kako malomarno, da, sovražno se drži vlada, ki sama tolikrat kriči, da je treba upravo zboljšati in reformirati napram vsem resnobnim poskusom, ki naj omogočijo moderniziranje starokopitnega državno-upravnega ustroja. Z velikim pompom je bila pred nedavnim časom vspostavljen takozvana cesarska komisija za reformo državne uprave. V njo so bili od vladarja samega poklicani najodličnejši strokovnjaki — toda čim je hotela zadobiti ta komisija natančni vpogled v notranje upravno postopanje, spoznati hiše in grehe administrativne — je trkala na zaprte duri. Zvedelo se je, da so ministrstva v posebni zaupni kurendi zaukazala uradom, varovati napram »radovedni« komisiji kar najstrožje — uradne tajnosti, to se pravi, vlada je svoje urade pozvala naravnost, da tajijo vse, kar je gnilega v naši administrativi; torej pravcata — in tokrat oficijalna — pasivna resistenca proti reformi državne uprave!

Sicer pa je tudi današnja debata pokazala, da je v parlamentu le prav malo zagriženih sovražnikov našega javnega uslužbenstva. Po poslancu

Schoiswohlju so danes tudi nemški klerikalci proglasili, da hočejo glasovati za odsekov predloge; zastopniki nemškega konservativno-klerikalnega kmeta se sramujejo iti med sovražnike ubogega sluge in uradnika, izvoljeni zaščitniki prosvitljenega socialno-katoliškega duha, ki zastopajo v parlamentu slovensko ljudstvo, so edini, ki ne privoščijo javnemu uslužbencu niti boljše plače, niti državljanskih pravic! Tudi v specialni debati se hočejo gospodje Verstovski in Korošci pokazati kot ostre nasprotnike uradniške predloge — seveda kot strogi opozicionarci — in le zato. Tako bomo čitali v klerikalnih listih. Kot strogi opozicionalec in obstrukcionist je torej glasoval dr. Verstovšek v naučnem odseku, v katerem vede svoj boj proti vladi na učiteljskih hrbtih, proti nezaupnici naučnemu ministru.

Dr. Verstovškovega početja ne bomo znova označevali, dejstvo samo, da ta delegat klerikalnega kluba v naučnem odseku obstruira, potem pa izreka vladi zaupnico (pozitivno povedano), govori več, kakor vsaka, tudi najostrejša beseda. Priponimo le še, da je veljala ta nezaupnica naučnemu ministru, ker se je le-ta izrekel proti predlogom glede znane spremembe § 55. državnega šolskega zakona, ker se je torej izjavil proti temu, da bi vlada prispevala deželam, ako te uredijo učiteljske plače v okviru XI. do VIII. plačilnega razreda. Z ministrom vred noče dr. Verstovšek, da bi se učiteljem zboljšal gnetni položaj, toda med obema je razlika. Minister se sklicuje na avtonomistične pomisleke in predvsem na dejstvo, da država nima denarja. Dr. Verstovšek pa ne; on ne prizna, da bi država ne imela za šolske prispevke denarja, saj je staval danes celo predlog, da naj prispeva tudi deželam in občinam za šolske stavbe in vzdrževanje šol sploh, on torej obstruira v naučnem odseku edino zgolj iz sovražnosti proti učiteljem. Za boga, kaj, ko bi tej ubogi pari zrasel, čim bi se nahajala v nekoliko ugodnejših razmerah, greben in bi popolnoma raztrgala verige, v katere jo vklepa danes klerikalni valpet.

Med poslanci se je danes popolnoma očitno povdarjalo, da je Verstovškova obstrukcija ne le izraz

skrajne sovražnosti napram narodnim kulturnim pionirjem, temveč da je naravnost naročena. Na koncu odsekov se je odigral naslednji karakteristični prizor. Ko je poslanec Verstovšek glasoval za vlado, je bilo čuti glasni posmeh in slišati pikre opazke. Rdeč od jeze je dr. Verstovšek protestiral, da se ga »zasmehuje« — toda dobil je odgovor. Poslanec Zenker je kratko konstatiral, da se poslanec, ki razpravo obstruira, potem pa glasuje za vlado, ne sme čuditi nič, če je sedaj vsem jasno, katerim namenom da služi njegova obstrukcija.

To, z odobravanjem sprejeto obsodbo, je moral dr. Verstovšek mirno vstakniti v žep. Njegova obstrukcionistična opozicija je sedaj popolnoma razkrinkana. Klerikalna taktika postaja v ostalem čimdalje sumljivejša — dr. Šusteršič je opravil danes samaritansko delo ter obiskal bolnega ministrskega predsednika. Z ozirom na dejstvo, da prihajajo sedaj h grofu Stürgkhu in političis le uradni referenti, je izrazil zlobni politični mnenje, da je tudi dr. Šusteršič bil »pri raportu« ter poročal o dosedanjih korakih in uspehih svoje taktike. Misel, da daje »opozicionalec« vladnemu šefu račune o svojem delovanju, je sicer paradokсна, toda ta paradokson je vendar — le samo navidez, ker opravlja klerikalni klub v resnici le vladne posle in izvršuje v parlamentu vladna povelja...

V parlamentu se je pred današnjo sejo povpraševalo sem in tja: ali bodo pričeli Rusini obstruirati? Toda ostalo je vse mirno. Rusinski voditelji so dovolili vladi še kratek rok. Do 1. junija hočejo vedeti vsebino cesarskega lastnoročnega pisma, ki naj iniciira rusinsko univerzo, hočejo pa tudi poznati vladno naredbo, ki bo uravnala pripravljala dela, ter hočejo imeti garancije, da bo rusinsko vseučilišče stalo v Lovu. Po meri, v kateri bo vlada ustregla tem njihovim zahtevam, bodo uravnali Rusini svojo parlamentarno taktiko. Pravijo, da se nahaja v njihovi togi meč najostrejša obstrukcija, ki bi postala parlamentu nevarna in pa palmova veja mirnega vladinstva. Grozijo z bombardoni, bobni in klopotici — toda taka predčasna naznanila se malokdaj uresničujejo...

Tekom dne se je pojavilo v parlamentu baš glede Rusinov precej optimistično naziranje — vse se tolaži, da juha ne bo tako vroča, kakor trdijo kuharji. V rusinskem klubu samem se radikalni in zmerni elementi še sami niso med seboj pogodili.

V ostalem je parlament poln pogajanj, konferenc in posvetovanj. Akcija južnih poslancev, ki stremi za tem, da dobijo južne dežele primerne kompenzacije za severne vodne ceste, se zdi biti uspešna. Vlada je pripravljena predložiti parlamentu primerno naknadno predlogo, ki bi naj upoštevala najnujnejše vodogospodarske potrebe avstrijskega juga, in sicer s pokritjem cca. 60 milijonov kron. Jutri ob 2. popoldne se vrši ob navzočnosti ministra Trnke posvetovanje vseh južnih poslancev, in morda se pokažejo pri tej priliki že natančnejši obrisi kompromisa, katerega mora vlada skleniti, ako sploh resno misli na izvedbo in parlamentarno rešitev vodocestne predloge. In to je vprašanje...

Tekom dne so zborovali razni važni odseki, tako proračunski, brambni, naučni. O njih in o poteku seje naj sledi kratko poročilo.

Seja se je pričela ob 11. popoldne.

Finančni minister Zaleski je predložil zakonski načrt o prodaji nepremičnih državnih objektov.

Nato se je pričelo drugo čitanje zakonske predloge v službeni pragmatiki.

Kot prvi je govoril poslanec vitez Pantz.

V svojem govoru je razpravljaval o naraščajočemu zadolženju uradniškega stanu ter izjavil, da so vladna sredstva za rešitev uradniškega vprašanja čisto nezadostna. Časovni avanzma ima vrednost samo za pisarniške uradnike, za konceptne pa je pravzaprav brez pomena, ker ne bodo nič hitreje avanzirali kakor doslej. Perečega vprašanja, tičočega se zadolženja konceptnih uradnikov, vladna predloga ne skuša rešiti.

Če bi bila vlada pred petimi leti pričela z upravo reformo in če bi sprejemala, ne kakor doslej, po 5 od sto, ampak po 3 od sto novih uradnikov, bi imela sedaj 10% manj uradnikov, a tudi brez uvedbe novih davkov vsako leto na razpolago 40 mili-

nego novica sama, ki ti jo bom povedal.

Prebledela je, začutila, da se trese, in je zajecjala: »Kaj pa je? Hitro povej!«

Spregovoril je z žalostnim, a odločnim glasom, s tisto hlinjeno portostjo, katero kaže človek, kadar hoče povedati kako srčno nesrečo: »Ženim se.«

Vzdihnila je kakor ženska, ki bo izgubila sedaj, sedaj zavest; bil je bolesten vzdih, globoko iz prsi; sapo ji je zaprla, govoriti ni mogla, tako težko je soplja.

Ko je videl, da ne pravi ničesar, je povzel: »Ne veš, kokiko sem trpel, predno sem prišel do tega sklepa. A brez stališča sem, brez denarja. Sam sem, izgubljen v Parizu. Poleg sebe moram imeti koga, ki mi predvsem lahko svetuje, me tolaži, podpira. Iskal sem zaveznice, sodružnice, in našel sem si jo!«

Utihih bil je. Upal je, da mu odgovori, bil si je v svesti togoine jeze, silnih izbruhov in psok.

Eno roko si je bila pritiskala na srce, kakor da ga hoče pridržati, in še vedno je iztežka in sunkoma dihal, da so se ji dvigala prsa in se ji je stresla glava.

Prijel jo je za roko, s katero se je opirala na naslanjač; a trdo mu jo je odtgnila. Potem je zamrmrala nekam topo: »Joj, moj bog...«

(Dalje prihodnjik.)

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

Drugi del.

(Dalje.)

Zasmejal se je: »Ker se bojim, da se ne bi osmešil.«

Stresla je z rameni: »Kaj še! Kaj še! Vsi delajo tako in prav nihče se jim ne smeje. Kar svoje ime razdelite: »Du Roy«. To je prav lahko.«

Odgovoril je takoj, kakor človek, ki se je s tem vprašanjem že bavil:

»Ne, to ne gre. To je preveč preprosta pot, prenavadna, preveč znana. Jaz sem si bil mislil, da bi vzel ime svojega kraja, od začetka za literaren psevdonim, potem polagoma bi ga pritaknil svojemu, nato pa, še pozneje, bi presekal svoje ime na dvoje, kakor ste mi vi nasvetovali.«

Prašala je: »Vaš rojstni kraj je Cantelen?«

»Da.«

Toda omahovala je: »Nak. Končnica mi ne ugaja. Čakajte no, ali se ne bi dala besede... Cantelen... malo premeniti?«

Vzela je bila pero z mize ter je čekala imena in študirala, kako lice imajo na papirju. Kar vzklikne: »Čak no, čak no, to-le!«

Pomnila mu je listek in čital je: »Gospa Duroy de Cantel.«

Par trenotkov je premišljal, potem je izjavil svečano:

»Res, to je prav dobro.«

Ona je bila vsa očarana in je hitela:

»Duroy de Cantel, Duroy de Cantel, gospa Duroy de Cantel. Izvrstno, izvrstno!«

In s prepričanjem je pristavila: »In videli boste, kako lahko je pripraviti vse ljudi, da to sprejmo. A treba je zgrabiti pravo priliko. Zakaj pozneje bi bilo prekasno. Kar jutri se začnite podpisovati pod svoje podlistke »D. d. Cantel«, in pod dnevne vesti kar samo »Duroy«. To delajo po listih dan na dan, in živ kar se ne začudi, ako si zdenete pisateljsko ime. Na poročni dan to lahko še malo spremenimo, svojim prijateljem pa porečemo, da ste se bili iz skromnosti in vsled svojega stališča odrekli plemenitemu »du«, ali pa ne porečeva sploh ničesar. Kako je vašemu očetu ime?«

»Aleksander.«

Zamomljala je dvakrat ali trikrat zaporedoma: »Aleksander, Aleksander,« prisluskuje, kako zvone zlogi, potem je zapisala na belo polo:

»Gospod in gospa Aleksander du Roy de Cantel. Vašemu blago-

rodju vladno naznanjati, da se je poročil gospod Georges du Roy de Cantel, njiu sin, z gospo Madeleno Forestier.«

Gledala je svoj rokopis nekoliko oddaleč, vsa vesela povoljnega vtiska, in je rekla: »Prav nič, samo malo spretnosti, in vse se obnese, kar le hoče.«

Ko je bil zopet na ulici in je bil za trdno sklenil, da se bo imenoval posihdob du Roy, in celo du Roy de Cantel, mu je bilo pri srcu, kakor da je prišel do nove veljavnosti. Bil prešerno se je koračil, čelo je nosil bolj strmo, brki so mu sršeli podjetneje, kakor pristojna plemiču. Prijelo ga je, da bi bil najrajši pripovedoval pasantom:

»Jaz se imenujem du Roy de Cantel.«

A komaj je prišel domov, se ga je lotil nemir ob misli na gospo de Marelle, in nemudoma ji je pisal ter jo prosil, naj pride drugi dan na sestanek.

»Slaba mi bo predla,« je pomislil. »To mi bo rojila!«

Potem pa si je izbil vse iz glave s prirojeno mu lahkomyseelnostjo, s katero se je otresal neprijetnosti v življenju, in je začel pisati osoljen članek o novih davkih, ki bi se morali uvesti, da se ohrani državni proročun v ravnovesju.

Za žlahtni pridevek »de« je zahteval po sto frankov na leto, za na-

slave od barona du princa po petsto do tisoč frankov.

In pod članek se je podpisal: D. de Cantel.

Drugi dan je dobil urno pošto od svoje metrese, ki mu je naznanjala, da pride ob eni.

Nekoliko vznemirjen je je pričakoval, sicer pa odločen, da polje naravnost do cilja, ji pove vse takoj od začetka; potem pa, po prvem razburjenju, ji razložil po pameti, da ne more ostati več en samec, in ker gospod de Marelle trdovratno živi, je moral misliti na drugo, da si jo vzame za zakonsko drugo.

Vendar je čutil nepokoj v sebi. Ko je pozvonilo, mu je začelo srce utripati.

Vrgla se mu je v naročje: »Dobro dan, lepi striček!« — A njegov objem se ji je zazdel hladen, pogledala ga je in je prala:

»Kaj pa ti je?«

»Sedi,« je dejal; »nekaj resnega se imava pomeniti.«

Sedla je, ne da bi snela klobuk, samo pajčolan je odtegnila nad čelo, in je čakala.

Povesil je bil oči; pripravljal se je, da bi začel. In potem počasi:

»Draga moja, zelo sem v zadregi, zelo žalosten in ves zmeden radi tega, kar ti moram priznati. Ljubim te zelo, ljubim te zares iz dna srca, in tako me tlači bojazen, da ti bom prizadejal bolečine, še bolj

jonov kron za ureditev uradnih plač.

Govornik je končno stavil resolucijo, naj vlada uradnikom zajamči, da bodo dobili svoj delež pri prihrankih, ki se bodo dosegli z upravno reformo.

Dr. Rašin se je v češkem jeziku krepko zavzel za zahteve uradnikov, zlasti onih, ki so v nižjih kategorijah.

Poslanec Schoiswohl je v imenu nemških klerikalnih poslancev izjavil, da bodo le-ti glasovali za vse odsekove predloge.

Ko je govoril še Italijan Tonelli, sta bila izvoljena za glavne govornike baron Hock in Steslovitz, nakar se je razprava prekinila.

Domobranski minister Georgi je odgovoril na več interpelacij, med drugimi tudi na interpelacijo poslance dr. Tresić-Pavičiča glede uvrstitve rekrutov iz Primorja v vojno mornarico.

Poslanec dr. Steinwender in tovariši so vložili interpelacijo glede zopetnega podražanja železa.

Koncem seje je maloruski poslanec dr. Okunievski urgiral odgovor vlade na njegovo vprašanje glede maloruskega vseučilišča.

Ob pol 4. popoldne je predsednik zaključil sejo.

Spomini iz dobe ustanovitve „Ilirije“.

(Konec.)

Znano je med Slovenci, kako plodonosno deluje češki odbor »Slovenskega Planinskega Društva«, ki mu je duša slovenskim in slovanskim akademikom priručno naklonjeni profesor dr. Choudonský. V oni dobi se je ustanovil na incitativno »Ilirije« pri tem odboru S. P. D. češko - slovanski akademiki krožek. Kmalu nato pa se je v društvu samem ustanovil še posebni tehnični klub, ki je prirejal razne ekskurzije v različne industrijske zavode, katerih je v Pragi zelo veliko število. To leto je priredila »Ilirija« na univerzi lepo obiskan manifestacijski shod, ki se je vršil pod predsedništvom prof. Choudonskega ter v prisotnosti tedanjega rektorja prof. dr. Horbazevskega in mnogih drugih univerzitetnih profesorjev in kjer so bila zastopana vsa češka akademična društva. Ta shod se je izvršil v čast slovenskih akademikov in »Ilirije«. O naših zahtevah je govoril obširno in jako lepo dr. Ivan Lavrenčič, pisec kot predsednik društva pa je tolmačil šolske zadeve Slovencev v češčini. Kmalu nato se je vršil v Češkem Brodu lepo uspeli slovenski večer, kjer je nastopil pevski zbor društva. Istodobno se je vršila tudi znana »pout« k nagrobnemu spomeniku padlih Husitov v Lipane pri Češkem Brodu, kamor roma vsako leto velika množica češkega ljudstva. Tega romanja se je udeležila takrat tudi »Ilirija«, ki jo je v svojem govoru državni poslanec Klofač še posebej poudaril. V oni dobi je nastalo na Hrvaškem veliko gibanje proti tedanjemu banu Khuen - Hedervaryju. Hrvaški akademiki so priredili v zvezi s češkimi političnimi strankami tudi v Pragi posebne shode, katerih so se udeleževali aktivno tudi slovenski akademiki. Za Slovence je govoril gosp. dr. Ivan Lavrenčič. Društvo »Ilirija« se je udeležilo nadalje znamenitih Husovih slavnosti dne 6. julija ter veselice »Školske

Matice« v Riegrovih nasadih. Izredno lepo je uspelo društvu pri veliki narodni prireditvi »Narodne Enote Severo - češke« skupno s člani hrvaškega društva »Hrvat«, ki se je ravno takrat ustanovilo v Pragi. Hrvaški in slovanski akademiki »Iliriji« so se s članicami »Narodne Enote Severo - češke« združili v posebni mešani zbor pod spretnim vodstvom prof. Piskačeka, ki je sedaj koncertni zborovodja svetovno znanega češkega pevskega društva »Hlahol«. Zbor je nastopil pri teh velikih slavnostih, ki so se vršile na razstavišču in pozneje še enkrat v praški »Meščanski Besedi« v izvirnih slovenskih in hrvaških narodnih nošah. Prilikom teh slavnosti se je vršila posebna jugoslovanska akademija, pri kateri so sodelovali znani hrvaški dramatik Rajč - Lonjski, znana tragedinja češkega gledališča v Zagrebu, ga. pl. L. Schramova ter znani simfonični orkester »Česke Filharmonije«. Lep prolog k tej akademiji je zložil tedanji »Ilirijan« Janko Pretnar, sedaj srednješolski profesor v Gorici. Po akademiji so zaplesali na prostem s spremljevanjem godbe slovenski in hrvaški akademiki salonsko hrvaško kolo. Sprevedu ki je šel skozi celo mesto Prago, so stali slovenski in hrvaški akademiki na četu, in sicer nekateri na konjih, drugi v slikovitih skupinah na treh, lepo dekoriranih vozovih, katerih osnutke je izdelal akademični slikar prof. Germ.

Iz navedenega je razvidno, da se je v prvem letu svojega obstoja »Ilirija« v resnici vsestransko razvijala in delovala. Na eni strani je obudila s temi mnogobrojnimi večeri, shodi itd. v češki množici veliko zanimanje ne samo za slovenske akademike, temveč tudi za težnje in zahteve slovenskega naroda, na drugi strani pa so tudi slovenski akademiki stopili s Čehi v ožji stik, spoznali njih dobre in slabe strani ter se pri njih mnogo naučili. Posebno je treba opozoriti na dejstvo, da so takrat slovenski akademiki prišli prvič v ožji stik s sokolsko organizacijo in z društvu, ki so si pridobili največ zaslug za probudo češkega naroda, za njegovo šolstvo in ki so med češkim narodom propagatorji takozvanega podrobnega manjšinskega dela. V oni dobi so slovenski akademiki geslo in idejo podrobnega manjšinskega dela prvič pričeli razširjati tudi v svoji slovenski domovini in danes lahko opazujemo med nami že zadov. Omeniti nam je še, da je bil češko - slovanski akademiki krožek pri češkem odboru S. marljivo oživljal postavitev nove slovenske planinske kočice na Koritnici pod Mangartom.

V resnici je kronika »Ilirije« v prvem letu izredno bogata. Društvo je nastopilo nič manj kakor 36krat v enem letu. Bodisi javni shodi ali predavanja, ali umetniške razstave, ali zabave — povsodi je bila »Ilirija« prisotna. Takoj prvo leto sta bila izvoljena častnim članom društva znani politični profesor dr. Choudonský, ki mu je podarila »Ilirija« po akad. slikarju Vavpotiču prekrasno izdelano diplomu, ter slovanski rodoljub Jan Lego, ki je spisal med drugim prvo češko - slovansko slovnico. Kako plodonosno je bilo takoj pričetkom društveno delovanje, je razvidno tudi iz dejstva, da so oklic, ki ga vsako akademično društvo pred pričetkom novega akademičnega leta izda na slovenske abituriente in ki ga je izdala tudi »Ilirija«, komentirale mnoge češke novine in da so med drugimi »Narodni Listy« pisali naslednje: »Slovensko akademično društvo »Ilirija« v Pragi, ki je češki javnosti dobro znano, si je pridobilo novih zaslug z izdajanjem oklica, s katerim vabi slovenske abituriente v zlato slovansko Prago. Veseli nas, da priznava akademično društvo »Ilirija«, da se pri nas slovenski dijak čuti, kakor med brati, da je praško prebivalstvo njim naklonjeno, da v Pragi in sploh na Češkem spoznava slovenski dijak velik kulturni, gospodarski in politični napredek bratskega slovanskega naroda. Ta korak se je imel že zdavnaj zgoditi. Ni to naš patriotičen egoizem, če pravimo, da bodo pri nas slovenski akademiki vedno tople pozdravljeni. Korist je v prvi vrsti na strani jugoslovanov samih. Vsi jugoslovanski inteligenti trpijo na velikem razcepljenju idej, kar je posledica tega, da so se vedno izobraževali na šolah tujih narodov in tam vsesili v se najrazličnejše ideje, katere prinašajo potem domov, pri tem pa pozabljajo, da mora ideja ravno tako, kakor človek zrasti iz lastnih življenjskih pogojev. Skušnja 30 do 40 let je naučila jugoslovane, da so se najlepši in najmarljivejši narodni delavci vračali iz kraljevske Prage domov. Pozdravljamo torej z veseljem ta najnovejši korak delavnega slovenskega akademičnega društva »Ilirija«.

Tako kakor prvo leto, tako je delovala »Ilirija« tudi druga leta plodonosno. Naj omenimo na tem mestu le še veliki vsedijaški shod, ki se je vršil maja meseca leta 1904. pod predsedništvom prof. Jarnika. Tej slavnosti, posebno pa manifestacijemu vsedijaškemu zborovanju, je prisostvovalo mnogo slovenskih akademikov z Dunaja, njim na čelu akademično društvo »Slovenija«. Kot pooblaščenec slovenskih akademikov je govoril pisec »Ilirije«, ki se je udeležila teh slavnosti korporativno, je bila takrat v resnici središče vsega dijaštva v Pragi. Med njenimi člani so bili v kolegialni složenosti napredni, konservativni, socialistični, realistični in podobni elementi. Navzlic vsej tej raznovrstnosti mišljenja je vendar »Ilirija« dokazala, da je tudi med slovenskimi akademiki mogoče akademično društvo, ki nima specifičnega politično - strankarskega značaja.

Naj je dovoljena h koncu še osebná opazka! Pisec teh vrstic je zastopal vedno stališče, da posebno v Pragi ni na mestu akademično društvo, ki bi imelo jasno določeni politično - strankarski značaj in program. Na Češkem imamo vse polno političnih strank: konservativce, Staročehe in Mladočehe, realiste, socialne demokrate, narodne socialiste, radikalne naprednjake, radikalce itd. in vendar kadar je na dnevnem redu kaka specifična narodna zadeva, tudi politične stranke pozabijo na svoje medsebojne domače prepire ter nastopajo v takem slučaju edino in solidarno. Ravno v Pragi imajo torej slovenski akademiki najlepšo priliko, da si zamorejo razbistri pojme, da razmotirajo in proučijo natančno politične programe vseh teh raznovrstnih strank »procul negotiis« in da si po daljšem razmotrivanju in resnem premišljevanju samostojno ustvarijo svoje lastno politično in versko prepričanje. Do tega pa se gotovo težko pride v društvu tovarišev, ki zastopajo vsi isto enostransko smer, pač pa je to lahko storiti v društvu, v katerega imajo pristop vsi akademiki, brez razlike, le, da so slovenskega rodu. Nadalje moramo pomisliti, da ima specijalno slovensko dijaštvo v Pra-

gi izvrševati še eno važno kulturno nalogo. Ono ima vendar dolžnost, da nastopa napram češki javnosti solidarno, da s svojim lepim solidarnim nastopom vzbudi v češkem narodu priručne in globoke simpatije zase in svoje kulturne težnje ter za težnje in zahteve slovenskega naroda vobče in da na ta način dejansko koristi svojemu narodu. Pomisliti moramo, da se nahaja slovenski dijak v Pragi med bratskim narodom in da nima vsled tega napram istemu samo pravice, temveč tudi dolžnosti. Najlepših simpatij si pridobi slovenska stvar med Čehi s složnim nastopanjem.

V poznejši dobi svojega razvitka, je »Ilirija« krenila na druga pota. Nekaj časa je bila izrazito svobodomiselná, drugičkrat se je postavila zopet v opozicijo proti radikalnemu društvu »Adria«, bila je tudi socialno - demokratična itd. V najnovejši dobi pa je prišla do prepričanja, da je ona pot najboljša, ki jo je hodila ob svoji ustanovitvi: v njeno sredo imej pristop vsak slovenski akademik, brez razlike političnega prepričanja. Pisec s svojega osebnega stališča ta najnovejši preobrat pozdravlja kar najpriručneje. H koncu teh kratkih črtic izražamo iskreno željo, da bi združilo najstarejše praško akademično društvo »Ilirija« na podlagi svojega širokega programa v svoji sredi zopet vse slovenske akademike v Pragi, da bi zopet postalo središče in zbiralnišče celokupnega slovenskega dijaštva v Pragi v čast in slavo sebi in slovenskemu narodu v zmislu znanega češkega reka: »Bud'te celek, a ne drobtové!«

Italijansko - turška vojna.

Iznani Italijani.

Nemški konzulat v Carigradu je izdal do predvčerajšnjem 750 certifikatov za 18.000 oseb in 250 certifikatov za repartiranje po italijanskem dobrodelnem društvu.

Poraz Italijanov.

V Pariz je dospela iz Buhanesa vest, da so tam doživeli Italijani hud poraz. Nad 5000 Italijanov je namreč začelo pridirati iz Buhanesa, Turki pa so jih napadli iz zasede in po štiriurnem ljutem boju pogнали nazaj, pri čemer so izgubili Italijani najmanj 145 mrtvih.

Otoki.

Vest, da bi bila ostala na vseh od Italijanov zasedenih otokih carina za inozemsko blago neizpremenjena in da bi bili Italijani odpravili samo carino za grško blago, je popolnoma neresnična.

Konferenca.

Glede vesti o sklicanju konference piše »Tanin«: Gotovi politični krogi so prepričani, da taka konferenca ne more pospešiti sklenitve miru. Kljub temu pa še vedno zahteva gotova manjšina sklicanje take konference.

Tudi v Carigradu so nasprotni konferenci velesil. Mladoturška stranka v parlamentu je sklenila, da bo glasovala proti eventualnemu predlogu, da naj pošlje Turčija zastopnike na tako konferenco, ker imajo mladoturki večino.

Štajersko.

Iz Celja nam piše nek član »Slovenske Straže«: »Vi hudobni in

obrekli liberalci vedno očitajte našemu društvu in skladu za obmejne Slovence, da ne polagamo nič javnih računov in da ne damo ničesar v slovenske narodne namene. Ravno kar pa smo pripravili dati obmejnemu Slovincu dr. Zanggerju — mož je sicer protestant, pa v Slov. ljudski stranki ima vsak pošten Slovenec brez ozira na njegove verske in moralne nazore mesta — 2000 K za to, ker je tako izvrstno branil našega odličnega in nedosegljivega somišljenika Ivana Kregarja pred porotnim sodiščem. Če imate liberalci le pičico poštenja in smisla za naše narodne in verske svetinje v sebi, bodele ta dopis priobčile, da nam ne delate prehude krivice.« (To seveda rade volje storimo, samo kaj porečejo drugi prijatelji obmejnih Slovencev k tej preveliki resnicoljubnosti? Op. uredn.)

O slovenskem obrtniškem shodu v Celju ve poročati graška židovska tetka »Tegespst«, da se ga je udeležilo 79 ljudi in sicer »po natančnem številu«. Že ta številka kaže pristo izmišljotino, s katero bi se najbrže radi gotovi celjski nemškotarski krogi tolažili za svojo blamažo z obrtniškim shodom. Pribiti je tudi treba, da priobčuje taka poročila o slovenskih prireditvah tista »Tagespost«, ki je gotovim slovenskim krogom na Sp. Štajerskem »objektivno« in »dobro poučen list«. Kako neki se naj razvijajo slovenski dnevniki, če je na Sp. Štajerskem do 2000 naročnikov »Tagespost«. In to baš med tisto inteligenco, ki ima vedno na jeziku tožbe o našem nazadovanju? V zahvalo za masne dohodke iz Sp. Štajerske pa »Tagespost« neprestano zahrbtno smeši in v nič devlje vse, kar je slovenskega.

Iz Ptujске gore. Ptujski okrajni odbor je obvestil tukajšnje občine, da ne more ničesar prispevati za spremenitev občinske ceste Sv. Lovrenc - Pleterje - Cirkovci in dalje do račke okrajne ceste pri Šikoljah. To obvestilo se glasi sledeče: »Okrajni odbor mora zavrniti zgradbo imenovane ceste, ker se po prvidi obstrukcije slovensko (klerikalnih) poslancev v štajerskem deželnem zboru nahaja v zelo slabih finančnih razmerah. Ptujski okraj ima od dežele tirjati 36.702 K, katere bi moral postavno dobiti v l. 1910 in 1911 za vzdrževanje in korekture cest. Ker pa deželni zbor štajerski ne more vsled obstrukcije delovati, ni dovolil tudi deželnemu odboru izplačila omenjenih vsot. Ptujski okrajni odbor se nahaja vsled tega v tako velikih denarnih zadregah, da je moral ustaviti izplačilo vseh podpor, ker more s 40% okrajnimi dokladi le najnujnejše potrebe pokrivati. Dovoz gramoz na okrajne ceste se bode za polovico zmanjšal in več starih, že napol podrtih mostov se bode moralo ali zapreti — kar pa ni lahko mogoče — ali pa za silo reparirati. Kako pa bode izgledale okrajne ceste, to naj prevdario davkoplačevalci, ki bodo morali plačati veliko tisoč kron zato, da se bode kasneje ceste zopet spravile v staro dobro stanje. Okrajni odbor bode moral najeti posojilo, ako hoče dalje gospodariti. L. 1911 se je odpisalo vsled vremenskih nezdod 26.000 K državnega davka; okraj je zgubil s tem okrog 10.000 K na dokladah. Dežela dela dolgove — humanitetni zavodi morajo ostati odprti — aparat mora funkcionirati naprej. Ali tudi okraj bo moral delati dolgove in zvišati okrajne doklade — 46.000 K nam močno manjka. Za

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Deveti del.

(Dalje.)

Prišlo je potem 200 toskanskih pešakov. Imeli so močne oklope in izvrstno orožje. Videlo se je, da so hrabri ljudje, njih veseli pogledi in njih prijazno vedenje je kazalo, da simpatizirajo z ljudstvom. Čutili so res tako, kajti bili so Toskanci in prijatelji svobode. Kazalo se je, da jih smatrajo Rimljani za svoje naravne zaveznike, zakaj pozdravljali so jih nerestano z besedami: »Živeli vrli Toskanci!«

»To bodo slabi branitelji,« se je mislil bistroumni Colonna. »Baroni jih znajo ugnati v strah, drhal jih pa lahko zapelje.«

Sledili so potem trobentači in zastavonosci. Zdaj pa so klici veselja zadušilo godbo. Na vseh koncih in krajih mesta je naenkrat zagrmelo: »Rienzi — Rienzi! — Dobrodošel! — Dobrodošel! — Rienzi in svoboda! — Rienzi in pravična država!«

Z balkanov in iz oken so metali cvetke na njegov pot; z robci so mahali in vihteli zastavice — in marsikaka neopažena solza je tekla celo čez bradata lica. Stari in mladi ljudje so poklekli in s sklenjenimi rokami prosili, naj nebo blagoslovi vračujočega se poglavarja države.

Senator-tribun je jezdil mimo — Feniks je šel na grmado.

Oblečen je bil v škrlat, ki je ves biestel od zlata. Ponosno glavo je imel razkrito in pripogibajoč se na vse strani, je počasi jezdil med množico. V sled razburjenja ni bilo na njegovem licu zapaziti sledov boleznin in skrbi. Iz njegovih oči je sijalo upanje — triumf je dal njegovemu obličju kraljevski izraz. Ljudstvo se ni moglo premagovati. Vse je sililo k njemu, vsak je koprnel, da bi ga pogledal, vsak je poskušal, da bi se vsaj dotaknil roba njegovega oblachila. Rienzi je ustavil konja in poskušal ljudstvu govoriti, a je samo jecljal.

»Odškodovan sem,« je rekel, »odškodovan za vse — naj mi bo dano, da vas naredim srečne!«

Množica mu je naredila prostor. Senator je jezdil dalje. A zopet ga je ljudstvo obsulo. V svoji razvneti domišljavosti so ljudje mislili, da za tribunom hodi boginja starega Rima.

A jezdila je za njim lepa kraljevska Nina. Jezdila je v snežnobeli in z dragocenostmi posuti obleki. Somin na njen ponos, na njeno ljubezen do sijaja, je ljudstvo pozabilo in jo pozdravljalo skoro tako, kakor njenega moža. Smehljala se je veselja, njene ustne so drhtele ponosne ginjenosti — nikdar se ni pokazala tako vredno ljubezni kakor gospodstva, kakor sedaj.

Toda Adrian ni gledal čarobne Nine. Bled, brez sape, trpetajoč po

vsem životu, se je oprjel na zidu, ob katerem je slonel. Ali se mu sanja? Ali vstajajo mrlici iz grobov? Ali pa je to bila njegova Irena — živa Irena, ki je v melanholični ljubkosti žalostna jezdila poleg Nine, zvezda poleg meseca? Sijajni spreved je izginil! Adrianu izpred oči — vse je postalo okrog njega temno — za par trenutkov je izgubil zavest. Ko je prišel zopet k sebi, je množica, pomešana med Rienzijevo spremstvo, drla kakor mogočna reka naprej za senatorjem. Čez vse glave je Adrian videl zopet Ireno, a brezštevilne zastave so mu jo kmalu skrile. Vsa kri mu je silila k srcu. Podoben je bil človeku, ki je mnogo let živel v strašni otrplosti in naenkrat zopet zagledal nebeško luč.

Iz velikanske množice je bil v bližini Adriana zaostal en sam človek. Bil je to Cecco del Vecchio.

»Ni me videl,« je godrnjal kovač. »Stari prijatelji so zdaj pozabljeni. — Dobro — dobro — Cecco del Vecchio sovraži tirane še vedno — naj se imenujejo kakorkoli in naj se še tako lepo oblačijo. Ni me videl. Hm!«

II.

Maskerada.

Vtisk, ki ga je bila Nina napravila na kardinala Albornoza, je kmalu obledel. Albornož je videl v Pic'ziju samo figuro na šahovski deski, ki se je premika ali žrtvuje, kakor je najbolje za zasnovani načrt. Ko je

bil kardinal dosegel svoj namen, ko je bilo cerkveno ozemlje zavojevano, Ivan di Vico podvržen in demagog Barocelli uničen, se je kardinalu zdelo, da nikakor ne kaže spretnega in častihlepnega Rienzija ustoličiti za senatorja v Rimu. Rienzija ni zadrževal, a pomagati mu ni hotel. En dan potovanja je bil Rienzi oddaljen od Rima — a ni imel ne enega vojaka, ki bi ga na potu branil pred baroni. Morda ni Rienzi nikdar pokazal toliko razuma, kakor sedaj, ko se je šlo za to, da premaga kardinala in razdere mreže njegove zvijačnosti. Kakor smo videli, je šel v Perugia in si pri Montrelovih bratih preskrbel vojakov in denarja za svoj povratek v Rim. Toda Montreal je bil v veliki zmoti, misleč, da Rienzi ne pozna nevarnega in zavratnega značaja dovoljene mu pomoči. Rienzi je natančno spoznal namene in naklepe Montrelovih bratov. Svest si je bil, da mu hoče ta navidezno služiti, zavedal se je, da se kot dolžnik ošabnega in po visokih časteh hrepenečega Montreala, obdan od vojakov Montrelovih bratov, nahaja v mreži, ki jo mora kmalu raztrgati, sicer zna to plačati s svojo srečo in s svojim življenjem. Zanašajoč se na svoj bistri um, je zanesljivo upal, da naredi za svoje orodje tiste, ki mislijo, da bo on njihovo orodje. Delal pa se je, kakor da brezpogojno zaupa svojim provencalskim zaveznikom, in čim je po triumfalnem sprevedu dospel na Kapitol, je Montrealovo brata

takoj odlikoval z najvišjimi častmi, kar jih je imel na razpolaganje.

Na Kapitolu so bile to noč sijajne slovnosti. A ljubši od vseh doživljajev in krasnega dneva je bil Rienziju nasmehe njegove Nine.

Vse drugačne so bile misli, ki so navdajale Adrina Colonna, ko je sam sedel v žalostni palači svojega ponosnega rodu. Irena je torej živa — utekla je bila kugi in izraz njenega obličja mu je pričal, da misli še vedno nanj. A ko se je poleglo prvo viharo čustvo blaženosti, da je Irena rešena, se je nehote vprašal, če ga okolščine ne bodo zopet ločile. Štefanillo Colonna, vnuk starega Štefana, in po smrti očeta in brata poglavar mogočne hiše Colonnov, je bil že dvignil svojo zastavo proti novemu senatorju. Utaboril se je v svoji, skoro nezavzemljivi trdnjavi Palestrini, zbral okrog sebe vse pristaje Colonnov, in zdaj so njegovi podivjani vojaki pustošili vso okolico.

Adrian je uvidel, da bodo Coloni in novi senator že v kakih dneh zapleteni v vojno. Ali naj on sam nastopi proti svoji lastni krvi? Že dejstvo, da ljubi Ireno, bi vzele vsakemu njegovemu posredovanju značaj nesebičnosti in bi omadeževalo njegov glas. A stal je vendar na Rienzijevi strani, ne le zaradi svoje ljubezni do Irene, nego iz lastnega poštenega prepričanja, kajti smatral je Rienzija za sposobnega, napraviti v Rimu red.

ptujski okrajni odbor Ornig l. r. — Mi smo iz gospodarskih razlogov zagovarjali delazmožnost štaj. deželnega zbora, posebno, ker smo videli, da hočejo klerikalni poslanci obstrukcijo s tolikimi gmetnimi žrtvami za nas nadaljevati le iz strankarskih ozirov. Naj se torej za take reči zagovarjajo klerikalni poslanci in slišajo pobiti argumente proti svoji lakomiselni strankarski obstrukciji, katero navaja sedaj Ornig in njegova nemškutarska družba tako spretno proti njim. G. dež. posl. Ozmeč si bo menda premislil, predno bo po vzgladu mariborskega škofa zopet javno zagovarjal Orniga. Prav mu bodi!

V Slovenski Bistrici je dne 29. maja umrl najstarejši meščan Vincenc Sternberger, nekdanji lastnik gornjebistriških fužin za baker. Mož je gojil nekaj hudo sovraštvo do Slovencev in je za znani napad na slovenske zborovalce v Sp. Novi vasi dne 19. junija 1870 dal vse svoje tovarniške delavce — bilo jih je nad 60 — na razpolago. Zadnja leta je v miru preživel v svoji hiši v Slovenski Bistrici. Po rodu je bil Spodnje - Avstrijec.

Društvene prireditve. Zveza narodnih društev priredi v soboto dne 1. junija ob pol 9. uri zvečer v celjski »Čitalnici« javno predavanje. Predava v spomin dvestoletnice velikega francoskega misleca J. J. Rousseauja, ki jo obhajamo meseca junija — g. dr. J. Lah iz Ljubljane o »J. J. Rousseauju in prebujanju narodov«. Predavanje bo zelo zanimivo, zato vabimo k množični udeležbi. — Slovensko delavsko podporno društvo v Celju priredi dne 9. junija zlet v Trnovljah, kjer se vrši najprej javno predavanje dr. J. Pučnika, na to pa domača zabava s petjem in tamburanjem društvenega tamburaškega zbora. — Šentjurski pevski zbor priredi v nedeljo dne 2. junija pri Nendlu pomladanski koncert z bogatim sporedom. Začetek ob 7. uri zvečer. Sodelujejo gđ. L. Schreinerjeva in dr. J. Ipavc (klavir) ter g. K. Kveder (gosli). H koncertu so pristrženo vabljeni domačini pa tudi Celjani. Na sporedu je 9 točk, med njimi 6 pevskih.

Drobne novice. Imenovana sta računski podčastnika J. Venguš za poštnega asistenta v Seltzlu in F. Zupančič za poštnega asistenta v Ljubnem na Zg. Štajerskem. — Imenovan je za avskultanta pravni praktikant Rihard Medatz pri mariborskem okrožnem sodišču. — Zgoraj je 24. maja ponoči hiša posestnika Matevža Galuna v St. Florjanu pod Bočem. — Iz Celja. V sredo je obsojilo sodišče 21letnega kmečkega fanta Antona Perca iz Zagorja zaradi uboja in zapeljavanja h krivemu pričevanju na 10 mesecev težke ječe.

Koroško.

Drznost nemških žel. uradnikov. Iz Borovelj nam piše prijatelj našega lista: Škandal na postajah državne železnice še vedno niso nehali. V nedeljo sem se peljal po opravih iz Svetne vasi na Kranjsko in zahteval pri blagajni na svetevaskem kolodvoru dva vozna listka III. razreda do Bleda. Odgovor je bil kratek »Ich versteh Sie nicht«. Nato ponovim mojo zahtevo in zopet kratek odgovor »Wass wollen Sie?« Ker se mi je mudilo na vlak, pravim »bis Veldes!« in uradnik še vpraša »wieviel« torej če me ne razume, kako on mora vprašati »wieviel«. Od jeze, oziroma iz usmiljenja mi vtaknem dva prsta pod nos, ker še nadalje se mu izpovedovati se mi je zdelo prenemurno. Torej te nesramnosti in te šikature nočejo ponehati, nasprotno razširile so se že v popolnoma slovenske kraje, kjer nosijo postaje dvojezične napise in kjer celo prebivalstvo govori slovenski jezik. Stvar kaže, da so naši poslanci, v prvi vrsti Šustersičevci v parlamentu velike ničle. — Zaveden Rožan.

Iz Borovelj. (Po zgledu sodnika Macia.) Odkar obstoje v Borovljah slovenska društva, so vselej svoje prireditve in veselice publicirala potom lepakov. Dolgo časa so imeli ti lepaki pred našimi podivjanimi nemškutariji mir in pokoj, a odkar je sodnik Maci pokazal nemškutarskim »turnarjem«, da se slovenski lepaki brez vseh sitnosti lahko potrgajo in spravijo raz zid, od tistega časa se ponavlja to kulturno delo naših »turnarjev«. Slovenci bodo temu činu odgovorili na pametnejši način, in sicer s tem, da bodo prišli dne 16. junija vsi na Trato k Cingelcu, kjer se bomo po domače kakor med prijatelji zabavali. Na zdar!

Porotno zasedanje v Celovcu se odpravi 10. junija.

Živinska kuga se je pojavila zopet v Brezjah in okolici. Obolelo je že več živine.

Požar. V okolici Poreče pri Sv. Martinu je izbruhnil prednočnem nevarnem požaru, ki je uničil dvema posestnikoma hiši z vsemi gospodarskimi poslopji. Pogorelo je tudi več živine. Bila je velika nevarnost, da pogori cela vas. Kako je ogenj nastal, še ni dognano, sumijo pa, da je bil podtaknjen iz maščevanja.

Samomor starca. Pri Sv. Stefanu v Ziljski dolini se je obesil na neko drevo v sosednem gozdu 70letni posestnik L. Flaschberger. Vzrok žalosti zaradi smrti svoje soproge, ki mu je pred kratkem umrla.

Smrt pri delu. Tesar Peter Ehrlich je padel pri sestavi strešnega stola neke nove hiše v Dolih s slemena in je obležal mrtev.

Primorsko.

Katoliška morala. V sredo so aretirali in pripeljali v goriške zapore trobentača čukov v Vižpoljah, Josipa Sirka, zaradi nenravnosti. Povodom veselice katoliškega izobraževalnega društva v Vižpoljah, katere so se udeležili tudi novopečeni Vižpolski čuki se je pregrešil Sirk nad neko nedoletno deklico.

Stavka zidarjev v Gorici se še vedno nadaljuje. Organizacija zidarjev je razdelila v soboto podporo tudi neorganiziranim. Več zidarjev je odšlo iz Gorice, da si poiščejo drugje delo.

Napačenega župana iz Bat, ki je hotel pri podružnici kreditne banke v Gorici na podlagi ponarejenih listin dvigniti vsoto 6000 kron, so že prijeli. Aretiranec seveda dejstvo taji, toda vsi dokazi so proti njegovim trditvam.

Promoviran je bil na graškem vseučilišču za doktorja prava tržaški rojak, odvetniški kandidat dr. Andrej Sosič.

Črnogorski kralji. Ladja avstro-ogrsko vojne mornarice »Gea« bo spremljala črnogorskega kralja in njegovo spremstvo povodom njegovega poseta na Dunaju iz Bara v Trst.

Konja in voz sta odpeljala vozniku Cunji v Zavljah vrtnarja Peter Čok in Stefan Kolarič, ko je šel voznik v neko gostilno. Odpeljala sta se v Trst. Tam sta hotela konja in voz prodati, toda voznik je pravočasno naznanil tatvino, in policija je tatova pri prodaji zasačila. Konj in voz sta vredna 480 kron.

Ribi trg v Trstu je v zadnjem času zelo slab. Na trgu je malo rib in te se prodajajo po zelo visokih cenah. Izjemoma je pripeljal neki parnik v Trst večjo zalogo zmrznjenih rib iz Amerike. Toda te ribe so domačini kljub nizkim cenam le malo kupovali.

Spplavljenje kitajske ladje v Trstu. Danes spuste v Trstu v stabilimento tehno torpednega rušilca »Lungtuan«, ki ga je naročila kitajska vlada. To je prva vojna ladja, ki jo je naročila kitajska vlada v Evropi. Spplavljenju prisostuje tudi kitajski poslanik na Dunaju.

Tržaška porota. Včeraj se je vršila pred tržaško poroto obravnava, ki je podala tragično sliko družinskega življenja. Obtožen je bil namreč sin posestnika iz okolice Isole Ivan Marčič zaradi očetomora. Posestnik Marčič je bil namreč nepoboljšljiv pijanec in zelo nasilen človek. Prepetal je svojo družino, ko se je vračal iz gostilne. Posebno je trpinčil svojo ženo. Ona mu je večkrat morala uiti in dobiti sosedje so jo sprejeli in ubranili pred sirovim soprogom. Dan pred zločinom je delal obtoženec na polju. K njemu je prišel mlajša sestra in Ivanu pripovedovala, da oče mater zopet pretepa, in da jo je napadel z nožem. Ivan je letel domov in našel svojo mater sredi sobe v mlaki krvi. Ko jo je vzdignil in položil na posteljo, je videl, da krvavi mati iz hrbta, kjer je imela več ubodljajev z nožem. Slenil je, da maščuje mater. Počakal je drugi dan očeta, ko je prišel domov in ga napadel s srpom. Zadel ga je na vrat in mu zadal rano, vsled katere je oče umrl. Obtoženec dejanje prizna, trdi pa odločno, da ni imel namena očeta usmrtiti, marveč ga je ostrašiti. Najbolj zanimivo je bilo pričevanje matere, — v nenavzočnosti obtoženca — ki je podala sliko žalostnega družinskega življenja. Tudi vse ostale priče govorje v prilog obtoženci in opišejo očeta kot strastnega nasilneža in pretepača. Po branju raznih spisov se je obravnavala preložila na danes.

Tržaški avijatik Vidmar priredi te dni več poletov v Cetinju in sicer na ravni pred mestom.

Iz politične službe v Bosni. Namestnik deželne glave, tajni svetnik Julij pl. Rohonyi je dospel včeraj iz Budimpešte v Sarajevo in je nastopil svojo službo. Ravno tako so nastopili službo tudi novoimenovani sekcijski predstojniki.

Izlet gostilničarjev v Postojno.

»Deželna zveza gostilničarskih zadrug na Kranjskem« je priredila včeraj majniški izlet gostilničarjev v Postojno.

Lansko leto so obiskali gostilničarji Bled, in ko so že na lanskem izletu uvideli, da so taki izleti vsestransko velikega pomena za medsebojno spoznanje in za podkrepitev stanovske zavesti, obenem pa tudi nudijo izletnikom udobno zabavo in nas seznanijo s krasotami naše dežele, so se odločili gostilničarji že lansko leto za Postojno.

Pokazalo se je včeraj, da je Zveza s to prireditvijo zadel v živo, kajti že samo

udeležba

jasno priča, da uvidevajo gostilničarji pomen skupnih izletov, obenem pa se je tudi pokazalo koliko simpatij uživajo pri ljudstvu. Udeležba je bila nepričakovano velika.

Zbirališče udeležencev je bil južni kolodvor, kjer se je sešla že pred 9. nepregledna množica udeležencev.

Poleg Kranjcev — Kranjska je bila zastopana z vsemi okraji — so prihitali v lepem številu tudi sosedje iz Štajerske in Koroške. V Postojni pa so se nam pridružili sosedje iz juga.

Zastopana je bila tudi češka »Gostilničarska Enota« po svojem tajniku Pletterki.

Posebni vlak je odpeljal iz Ljubljane ob 9. uri 20 minut. Odpeljal je iz Ljubljane nič manj kot 1221 izletnikov. — Vseh izletnikov v Postojni, vstevši domačine iz okolice je bilo nad 1700.

Sprejem.

Voznja je bila ugodna, vreme najboljšje za izlete. Ob 11. uri 12 min. je dospel vlak v Postojno. Med potjo je seveda sprejel še več gostov na postajah.

Na kolodvoru v Postojni je pričakovala izletnike številna množica domačinov, na čelu jim zastopniki mestne občine gg. Josip Lavrenčič, inspektor Gaspari in notar Kobi.

Med igranjem mestne godbe in burnimi pozdravi domačinov so izletniki izstopili.

Pred vhomom je pozdravil došle goste v imenu mestne občine postojnske

g. Lavrenčič.

Izrazil je veselje, da more pozdraviti mesto v svoji sredini izletnike, ki tvorijo združeni tako važen faktor v razvoju obrti in napredka. Biseri naše dežele kakor Bled, Bohinj, Postojna itd. morejo uspevati le, če jih upoštevajo vsi stanovji, poseben pa je važen v tem smislu gostilničarski stan. Zato želi, da bi preživeli izletniki v mestu par lepih ur in odnesli iz mesta lepe spomine in se večkrat tudi v krogu svojcev in svojih gostov spominjali na krasote, ki jim jih nudi mesto. Zato jim kliče v imenu mesta »Dobro došli!«

Govorniku je odgovoril predsednik Zveze

Franc Kavčič.

Zahvalil se je za ljubezniv sprejem in poudarjal, da se gostilničarji zavedajo svojih stanovskih dolžnosti in z veseljem prihajajo v gostoljubno mesto, da se ožje spoznajo in da vidimo naše naravne krasote, kar spričuje tudi številno izletnikov.

Nato so šli izletniki v spremstvu godbe v mesto, kjer so se razdelili po raznih restavracijah k skupnemu obedu.

Obisk jame.

Po obedu so se napotili izletniki v Postojnsko jamo. Da bi popisoval jamo na tem mestu, bi se reklo metati kamenčke v morje. Dovolj je, če pripomnim, da so izletniki, ki jame še niso videli, večkrat obstajali očarani od pozemskih krasot. Jama je bila cela razsvetljena, na plesišču je igrala mestna godba, postojnski pevski mešani zbor pa je zapel več lepih slovenskih pesmi. V jami je pozdravil izletnike načelnik jamske komisije, postojnski okrajni glavar g. Pilshofer.

Zahvalil se mu je v imenu Zveze g. Paternost iz Postojne.

Odhod.

Že okoli 5. se je bilo treba posloviti od postojnskih gostiteljev in množice izletnikov so odšle na kolodvor. Po slovesu od spremljajočih domačinov so vstopili izletniki v vlak, ki je odpeljal ob 6. uri 8 min. iz Postojne. Množica domačinov je odhajajoče izletnike veselo pozdravljala. Ob pol 8. je prišel vlak v Ljubljano, kjer so se izletniki razšli.

Izlet se je posrečil sijajno v vsakem oziru. K temu so pripomogli zavedni gostilničarji, njihovi prijatelji,

predvsem pa se mora pohvaliti Zvezin izletni odsek in poverjenike posameznih gostilničarskih zadrug iz cele Kranjske in iz sosednih dežel. V izletnem odseku Zveze so bili sledeči gospodje: predsednik Fr. Kavčič, dalje Fran Krapež, Leon Pogachnik in tajnik Alfons Mencinger, ki je kot reditelj veliko in neumorno delal pri tehničnem vodstvu izleta. Dalje so bili v odseku Anton Cerer iz Kamnika, Vinko Ogorelec iz Škofelje, Fran Paternost iz Postojne in Fran Šusteršič iz Žapuž. V Postojni pa je deloval še posebno voljeni pododsek in sicer kot načelnik Franc Kavčič, tajnik Alfons Mencinger in blagajnik Leon Pogachnik.

»Deželna zveza gostilničarskih zadrug na Kranjskem« je pokazala s tem tako sijajno uspešnim izletom, kako vidno napreduje in se krepi in koliko vsestranskih simpatij si je že pridobila in to ne samo pri nas doma, marveč tudi pri tovariših v sosednih deželah.

Dnevne vesti.

+ »Slovenec« in Lenarčičeva izpoved. Izpoved bivšega predsednika trgovske in obrtne zbornice Josipa Lenarčiča pred celjskimi porotniki, da sta prišla potem, ko je jelo časopisje pisati o Kregarjevih sleparijah pri volitvah v trgovsko zbornico l. 1909., Kregar in Stefe k njemu na ljubljanskem kolodvoru ter ga prosila, »naj ne izvaja konsekvenc in naj jima ne dela težave«, je za »Slovenca« najhujši poper, ker se zaveda, da je ta Lenarčičeva izpoved za presojo Kregarjeve krivde odločilne važnosti, ker je s tem podan dokaz, da je Kregar nasproti Lenarčiču sam priznal svojo krivdo.

»Slovenec« bi torej rad fatalno Lenarčičevo izpoved na vsak način spravil s sveta. Ker pa te izpovedi ne more enostavno utajiti, pravi in zatrjuje katoliško glasilo, da je gosp. Lenarčič ono svojo izpoved, obremenilno za Kregarja, tekem zaslišanja prekal. Ker pa besedam njegovim dandanes živ krst več ne verjame, je čutil »Slovenec« potrebo, da pokliče v tej zadevi še na pomoč Kregarjevega zagovornika dr. Frica Zanggerja, od katerega si je dal napisati pismo, v katerem Zangger potrjuje, da je Lenarčič svojo prvotno izpoved glede Kregarja res tekem nadaljnega svojega zaslišanja prekal. Nasproti tem »Slovenčevim« in dr. Zanggerjevimi zatrjevanjem o Lenarčičevem prekalu konstatujemo le to-le suho dejstvo: Pri obravnavi dne 24. t. m. je zagovornik Erzenov dr. Kukovec vprašal pričo Ivana Štefeta: »Kako pa to, da ste nekoč šli s Kregarjem na kolodvor čakati bivšega predsednika trgovske zbornice Lenarčiča ter ga prosili, da naj radi falsifikacij ne dela nobenih težav? Na to vprašanje je Stefe odgovoril: »Ne, se ne vem spominjati, pač bila sva na kolodvoru, toda nisva Lenarčiča ničesar prosila, marveč sva samo zahtevala, naj on afero o falsifikacijah javno pojasni. To je nama obljubil, a ne storil.« Na ta odgovor je dr. Kukovec pripomnil: »Slišite g. priča, g. Lenarčič je včeraj prisegel, da ste ga prosili, naj vam ne dela težav.« V ta dialog se je nato vzmela Kregarjev zagovornik dr. Zangger kliče: »Er hat dann widerrufen.« Z ozirom na to Zanggerjevo trditev je potem dr. Kukovec zahteval, naj se prečita dotični pasus iz sodnega zapisnika. In na ukaz predsednika dr. Roschana je nato zapisnikar avskultant Nendel prečital dotični pasus, ki se je glasil doslovno tako-le: »Da bi ne izvajal konsekvenc in jim ne delal težav.« — To so dejstva, ki jih ne spravi s sveta nobeno zavijanje in nobeno tajejanje in naj prihaja to od »Slovenca« ali pa od njegovega največjega prijatelja in zaveznika dr. Frica Zanggerja! Sicer pa, ako je g. Lenarčič res »prekal« svojo prvotno izpoved, zakaj potem ne dobi »Slovenec« od g. Lenarčiča, ki je znan kot vseskozi pošten in koncilijanten mož, tozadevnega potrdila? Ker ga ne more dobiti, saj vendar g. Lenarčič ne more potrditi dejanja, katerega ni storil!

+ »Devet desetih vseh občin je v klerikalnih rokah!« Tako piše včerajšnji »Slovenec«. Vzemimo, da bi bilo to res. Devet desetih vseh kranjskih občin je torej v klerikalnih rokah! Dobro. Sedaj pa vprašamo, kako pa so prišle te občine v klerikalne roke? Z vsjo sigurnostjo lahko trdimo, da je najmanj 50% vseh teh občin prišlo klerikalcem v roke samo sleparskim potom. Prečna, Kopanje, Šmarje, Senčur, to so samo zgledi, kako je po kmetskih občinah zmagovala »ljudska volja«. V resnici je ni na vsem Kranjskem klerikalne občine, katero bi si bili klerikalci pridobili s poštenimi sredstvi. In če bi naši somišljeniki povsodi ti-

rali one klerikalne »poštenjake«, ki so pri občinskih volitvah »korigirali srečo«, pred sodišče, bi bilo slučajev 200, da bi se sodišča vse leto ne mogla baviti z ničesar drugim, kakor samo s klerikalnimi volilnimi sleparijami. Je pač znano, da imajo kakor Ljubljana Kregarja tudi razne kmetске in tržke občine svoje Kregarčke, katerim žalobog nihče ne gleda na prste. Če bi pa bili naši ljudje tem Kregarčkom vedno pošteno za petami in jim s pomočjo zakona mešali štrene, bi padlo 50% ali še več občin v napredne roke. Sicer pa s sleparstvi in goljufijami se klerikalci po občinah ne bodo držali na površju in naj imajo sedaj tudi v rokah devet desetih vseh občin. Napredno gibanje in odpor proti klerikalizmu narašča mogočno po vsi deželi, kakor priznava sam škof v svojem pastirskem listu, zato ni več daleč čas, ko klerikalcem tudi vsa njihova sleparska sredstva ne bodo več pomagala, da bi se vzdržali na krmilu po občinah. In takrat bodo občinski zastopi po deželi po pretežni večini prešli v napredne roke.

+ Občinske volitve v Spodnji Šiški. Včeraj smo poročali, da je vlada zavrnila rekurz socijalnih demokratov proti nadomestnim občinskim volitvam. Konstatirati pa moramo, da tega rekurza niso vložili socijalni demokrati, temveč privarodovci Kreuzer v imenu nemškokerikalne klike. Podpisal pa ni sam tega rekurza, temveč je pripravil do tega nekega Jazbeca, ki stanuje v njegovi hiši, kar je zelo značilno za Kreuzerja kot hišnega gospodarja. Čeprav misli Kreuzer, da bo zmasiral celo Šiško, vendar se mu dozda še to ni posrečilo in se mu tudi ne bo.

+ Delitev državne podpore v Žužemberku. V občini Žužemberk se je letošnji spomlad delila državna podpora, obstoječa iz otrobov, turšice in tropin v letu 1911. po suši prizadetim posestnikom. V ta namen je vlada poslala na kolodvor v Zatično 3 vagona = 30.000 kg teh predmetov, da se po vozniški spjeljo v Žužemberk. Naš g. župan in deželni poslanec Ivan Vehovec je v ta namen najel voznike in se je z njimi pogodil, da jim plača za prevaževanje iz Zatične do Žužemberka od 100 kg teže po 80 v, med tem ko je župan strankam, katere so podpora dobile za vožnjo zaračunal po 1 K za 100 kg ter je vsled te čedne manipulacije spravil 60 K, ki so jih moral plačati reveži. V vladnem dopisu se je poudarjalo, da se mora podpora le resnično potrebnim razdeliti. G. Vehovec pa je osebe, ki so bile v resnici podpore potrebne in ne trobijo v njegov rog, zapodil in jim odklonil vsako podporo, med tem ko so njegov brat in njegova dva bližnja sorodnika, ki so vsi zelo imoviti, dobili podporo, eden je celo potem take otrobe v svoji prodajalni ljudem po dnevni ceni prodajal. Ko se je g. Vehovca na to pristransko razdelitev podpore opozorilo, se je on mogočno po prsih potkal rekoč: »To podporo sem jaz izposloval, jo lahko dam kamor in komur hočem.« (?) Ce se to dejanje g. deželnega poslanca, župana in imejitelja srebrnega zaslužnega križca z njegovim dostojanstvom strinja, naj presoja javnost ter se c. kr. vlada opozori, da naj g. Vehovca poduči, da je tako postopanje nedopustno in kaznivo.

+ Promocija. Dne 7. junija bo na dunajski univerzi promoviran za doktorja prava odvetniški kandidat Janko Vidic iz Ljubnega na Gorenjskem.

— Umrl je danes v Novem Vodu-matu pri Ljubljani gospod Jožef Trškani. P. v m.!

— Novakova milijonska zapuščina. »Zeit« poroča iz Berolina: Nekaj vojak 107. pešpolka v Lipskem z imenom Maks Henker je podedoval šest milijonov mark. Pred par dnevi je dobil uradno sporočilo, v katerem se mu sporoča vesela vest. Maks Henker je rojen v Hohensteinu pri Chemnitzu, kjer ima še pet sester in bratov, ki so tudi podedovali vsak po šest milijonov mark. Ta denar so podedovali po nekem oddaljenem sorodniku, ki se je pred več leti izselil v Afriko. Ta sorodnik se je imenoval Marko Novak, je bil trgovec z živino in je zapustil 160 milijonov mark; to vsoto dobi 25 dedičev, ki vsi žive na Nemskem.

— Pošne razmere v Spodnji Šiški. Pošta v Spodnji Šiški je zelo počasna. Navadna dopisnica iz Ljubljane v Spodnjo Šiško rabi po tri dni, predno je dostavljena. Potrebno bi tudi bilo, da se nastavi vsaj še enega pismo-nošo.

— Iz Spodnje Šiške. Včerajšnja »Zarja« piše, da je »neki narodnjakar, ki je izvoljen v občinski odbor v Spodnji Šiški in se ponaša okrog z moralno, po noči z dne 28. na 29. t. m. živinsko pretepel svoje mlado ženo ter jo spodil iz hiše napol oblečeno.« Ker je to zlobno pavšalno sumničeno, pozivljemo »Zarjo«, da pove

ime onega narodno - naprednega obč. svetnika, ki je to storil, sicer moramo to smatrati za navadno laž.

Iz seje deželnega zdravstvenega sveta. V seji dne 11. maja t. l. se je razpravljalo: a) o prošnji nekega tukajšnjega zdravnika, da se mu dovoli ustanovitev in obrat zasebnega sanatorija; b) o načrtu za novo šolsko stavbo v Mostah in c) o neki vlogi za naknadno dovoljenje nadaljnje uporabe nekega rodbinskega mavzoleja.

Plemenitost srca in leški župnik. Iz Lesc nam pišejo: »V sredo, dne 29. maja okoli 12. opoldne, so igrajoči se otroci zagledali obesene človeka kakih 10 metrov visoko na lipi vis-à-vis Prosenovi hiši v Lescu, katerega so identificirali potem za čevljarkega učenca pri g. Žagarju ravnotam. Ko je pri lipi zbrana množica ljudi čakala komisije iz Radovljice, prišel je med drugimi gledalci tudi prečastiti gospod župnik Lovšin z Lesc in je stopil pod lipo, kjer je gori imenovan obesenec še visel, z besedami: »Bog ve ali mu je kaj žal?« Nato mu je odgovoril neki delavec iz množice: »Kaj mu bo sedaj žal, saj ne ve nič več!« Gospod fajmošter je na to odvrnil: »Ja kaj, seveda tistemle mesu tam-le gori ne, ampak duši, duši, no ja, saj to je danes moderno, eden se obesi, drugi ustrelji, tretji potopi itd.« Namesto da bi gospod fajmošter, če bi bil kakšen kos dušnega pastirja, (pa ga niso), vsaj rekel: »Ljudje, zmolimo en očenaš za reveža, Bog vedi kaj mu je v glavo šnilo«, so pa rekli: »No temu bodo pa krave zvonile«, in so odšli. (Prič zadosti.) Pa v resnici tudi mrtvaški zvon ni zapel, ne pa, da bi mu bili drugače v cerkvi zvonili. Višje gospodje se sami moré kakor hočejo, toda pogreb mora biti imeniten, da le far denar dobi, za reveža pa niti ene dobre besede nimajo. To je zares vzoren rimsko - katoliški dušni pastir, kaj?«

Kinematograf »Ideal« danes v petek, dne 31. maja specialni večer s sledečim sporedom: 1. Voznja po Schatzalpski železnici. (Zanimiva potovalna slika.) 2. Hrabra otroka. (Amerikanska drama.) 3. Jajčno cvrtje à la Pieffe. (Velekomično.) 4. Poravnana krivda. (Drama.) 5. Samo zvečer. 5. Kalmiške čete. (Krasna naravna slika.) 6. Kvastl se uči po rusko plesati. (Jako humoristično.) 7. Maščevanje ljubosumnega. (Lepa amer. drama.) Samo zvečer. 8. Mirko frankira pošto. (Igra 6¹/₂ letni Mirko.) — Jutri sijajna senzacijska drama kača na prsih.

Spored ljubljanskih poročnih obravnav. Dne 3. junija: France Šekar, kajžar iz Tomišlja, uboj; Ivana Stale, dekla iz Selc, zažig. — Dne 4. junija: Ivan Schreiber, tovarniški uradnik v Gradcu, goljufija; Marija Fissneider, delavka iz Klausna na Tirolskem, tatvina. — Dne 5. junija: Rudolf Kaiser, delavec iz Veldna in Janez Theuerman iz Pöllinga, delavec, rop; Jožef Slapnik, hlapec v Pečah, težka telesna poškodba ter Rudolf Nährfart, tukajšnji prisiljenec, rop. — Dne 7. junija: Pavel Weber, vrtnar iz St. Krištofa, Marijana Krt, oboja zaradi tatvine. — Dne 8. junija: Jožef Usnik, posestnik v Želimljah, zloraba uradne oblasti in Ivan Ranzinger, topniški mojster iz Toplic, uboj.

Dediči se iščejo. Dne 9. junija 1903, odnosno 25. prosinca 1904, sta v bolnišnici v Landeshutu umrla dva delavca baje Hrvata imenom Aleksander Pogada in Jožef Smolčić (Smolčić ali Smolčić), ne da bi bila napravila kako oporoko, ali da bi bilo mogoče poizvedeti njune rojstne in rodbinske podatke ter zapustila žepno uro z verižico in 88 mark 31 fenigov denarja, koje se sedaj nahaja pri c. in k. konzulatu v Vratislavi. Zakoniti dediči naj se čimprej prijavijo pri pristojnem okrajnem glavarstvu ali pa pri mestnem magistratu ljubljanskem.

Izgubljen in najdeno. Zasebnica g. Ana Kassigova je izgubila črn svilen dežnik. — Krojaški vajenec Ivan Bergant je izgubil nov rjavkast telovnik. — Neka gospodična je izgubila zlato žepno uro s srebrno verižico. — G. Avgust Francel je izgubil bankovec za 20 K. — Neža Zajčeva je izgubila modro, križasto ogrinjalo. — Mitniški paznik Ivan Vončina je našel 4 zapirake iz medenine za okna, katere dobi lastnik na mitnici na Dunajski cesti.

Koncert »Slovenske Filharmonije« se vrši jutri, ob ugodnem vremenu, na vrtu hotela »Zlata kapla« (L. Tratnik), Sv. Petra cesta št. 27. — Dirigira g. kapelnik Teply. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin.

Narodna obramba.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Krškem priredi dne 7. julija t. l. v proslavo 25letnice svojega obstoja večjo veselico in prosi, da bi se ostala narodna društva ozirala na to prireditev.

Izlet Ciril - Metodove podružnice za Savo, Javornik in Koroško Belo. Ciril - Metodova podružnica za Savo, Javornik in Koroško Belo priredi v nedeljo, dne 9. junija izlet v Žirovnico, kjer priredi veselico v znani gostilni gosp. Kunaverja po domače pri Kuntu. Pri veselici sodeluje tamburaški zbor jeseniškega »Sokola«, pevsko društvo »Sava« in več drugih narodnih društev. Prebitek izletne veselice se porabi za vzdrževanje otroškega vrtca na Savi. Veselica se prične ob 3. popoldne, vstopnina znaša za osebo 50 vin.

Razne stvari.

*** Budimpeštanski izgredi v kinematografu.** Z Dunaja poročajo: Policija je prepovedala kinematografske predstave budimpeštanskih izgredov v tukajšnjih kinematografskih gledališčih.

*** Požar v cerkvi.** Iz Monakeva poročajo: V Anu je med mašo začel goreti oltar. V cerkvi je nastala grozna panika. Osem oseb je bilo težko poškodovanih. Enega otroka so zmečkali. Petnajst žensk je bilo lahko ranjenih.

*** Skesani morilec svojega sina.** Iz Vratislave poročajo: Posredovalec služb Wegehaupt v Velikem Mašvicu je na smrtni postelji izpovedal da je pred 15 leti usmrtil svojega lastnega sina ter zakopal truplo v kleti. Dognali so, da je resnično izpovedal.

*** Železniška nezgoda.** Iz Pariza poročajo: V Briançonu je zadel vojaški vlak ob neko lokomotivo. — Trije vozovi so se prevrnil in 39 vojakov je bilo več ali manj poškodovanih.

*** Žrtve pri povodnjih na Ogrskem.** Iz Budimpešte poročajo: Pri velikih povodnjih na Ogrskem je bilo usmrčenih 60 do 80 oseb. Večinoma so otroci in starci, ki se niso mogli pravočasno rešiti.

*** Zrakoplov ubil redarja.** Iz Genove poročajo: Aviatik Ramassotto se je navzlic neugodnemu vremenu vzdignil s svojim zrakoplovom. Ko se je spuščal na tla, je veter zagnal zrakoplov proti gledalcem. Eno krilo je zadelo redarja Massinija ter mu razbilo glavo.

*** Skandal na Ruskem.** »Nowoje Wremja« objavljajo skandalozno dejstvo, da je bil Kačkovski, šef tajne policije, za časa revolucije tajni izdajatelj revolucijskega lista. Denarna sredstva je dobival iz policijskega fonda. Krtačne odtiske je skoro vedno Kačkovski sam bral.

*** Povodnji na Ogrskem.** Med Karansebesom in Ferdinandsbergom je železniška proga pretrgana. V celem komitatu Arad že par dni neprenehoma dežuje. Solymos je skoro popolnoma pod vodo. V Nov Moldavi že cel teden neprenehoma dežuje. Osem hiš se je podrla. Železniški promet na obrežju reke Nera in Cserna je oviran. Tudi v Diemrichu neprenehoma dežuje. Reka Maros neprenehoma narašča.

*** Poskušen samomor.** Iz Pariza poročajo: Šivilja Dupont v Rennesu ima zelo bogato teto 45letno vdovo Gosselin. Ker je Dupont živel zelo potratno, ji je teta zagrozila, da jo izdedini. Pred par dnevi se je Dupont oblekla v moško obleko, si nadela brado ter se utihotala v spalnico tete. Natresla ji je najprej popra v oči, na kar jo je poskusila umoriti. Nato je pobegnila z ukradenim denarjem. O zločinki nimajo nobenega sledu.

*** Policist ustrelil policijskega nadzornika.** Iz Pariza poročajo: Neki policist je hotel predvčerajšnjim na cesti aretirati neko pasantino. Neki moški, ki je šel ravno mimo, se je zavzel za njo. Policist je pa mislil, da ima pred seboj apaša, ter je dvakrat nanj ustrelil. Neznavec se je mrtev zgrudil. Še nekega drugega pasanta je policist ustrelil. Na policijski stražnici so dognali, da je ustreljeni policijski nadzornik Monteil.

*** Na račun umrlih duhovnikov je živel.** Neki čičaški list poroča, da je bil neki A. Erz obtožen velikih goljufij. Te goljufije so zelo zanimive. Z največjo vnebo je bral razne duhovniške liste, da bi izvedel, kje je umrl kak duhovnik. Nato je poslal na naslove teh umrlih duhovnikov račune o raznih verskih knjigah in brošurah, katere mu je baje prodal. Sorodniki umrlega duhovnika so navadno ta račun plačali in Erz je dobro živel.

*** Zdravniška konsultacija potom brezžičnega brzjojava.** »Voce del Popolo«, ki izhaja v Filadelfiji, piše o čudnem načinu kirurškega zdravljenja pacienta. Delavec na Swon Islandu, majhnem otoku v zalivu neworleanskem, si je zlomil nogo. Ker nimajo tam zdravnika, si je pomagal na prav čuden način. Radiotelegrafist poštnega urada je stopil v zvezo z ladjo, ki je bila blizu zaliva in je prosil zdravnika na ladji, naj mu svetuje, kako naj postopa pri zdravljenju pacienta. Zdravnik je takoj odgovoril in telegrafist je tako

pomagal delavcu, kakor mu je zdravnik nasvetoval. Ko je bila operacija gotova, se je pacient zdravniku zahvalil zopet s pomočjo brezžičnega brzjojava.

*** Tulcev nočejo.** V pariškem latinskem delu mesta se je v poslednjem času začelo čudno gibanje. — Francoski visokošolci so začeli nekako postrani gledati tuje visokošolce. To sovraštvo se kaže pri različnih prilikah. Francoski dijaki vidijo, da je tujih dijakov od dne do dne več. V zadnjem času so francoski dijaki zahtevali, naj se v bodoče v njihovo osrednjo zvezo »Association Générali des E'tudiants« ne sprejemajo več tuji, ker bi jih ti kmalu majorizirali. Temu se upirajo zopet tuji dijaki. V lucemburškem parku je prišlo celo do spopadov in je morala policija vmes poseči.

*** Kakšne prošnje dobiva mladi Astor.** Mladi Astor, ki je dedič svojega očeta - milijonarja, ki se je ponesrečil pri katastrofi parnika »Titanic«, dobiva vsak dan polno pisem, v katerih ga prosijo razni ljudje za podporo. Prošijo ga za precej visoke zneske. Tako je dobil pred par dnevi dopis, podpisan od sufragetke, da naj ustanovi velik list kot bojno glasilo za ženske pravice, nadalje naj daruje pet milijonov za stradalajoče Kitajce; neki mož v New Jersey ga je prosil, naj da osušiti vsa ondotna močvirja, da na ta način spravi moskito iz dežele. Nadalje naj zgradi vzorna stanovanja za delavce, milijon dolarjev naj da kot darilo za zrakoplovno tekmo itd.

*** Ljubitelj špargljev.** Francoski pisatelj Fontenelle, ki je umrl l. 1757. v starosti sto let, je bil velik ljubitelj špargljev. Pravil je, da je samo zaradi tega tako zdrav ter dočakal tako visoko starost, ker je šparglje. Imel je prijatelja Dubois, ki je bil tudi velik prijatelj špargljev, vendar jih je ta jedel s surovim maslom, dočim jih je jedel Fontenelle z oljem in octom. Nekega večera je povabila madame de Tencin oboja ljubitelja špargljev na šparglje. Da bi obema ustregla, je ukazala kuharju naj pravi polovico špargljev z octom in oljem, polovico pa s surovim maslom. Fontenelle je prišel k pojedini prvi, dočim Dubois sploh ni prišel. Namesto njega je prišel sluga z žalostnim poročilom, da je Dubois umrl, zadet od kapi. »Revež«, je pristavila madame de Tencin žalostno. »Mrtev«, je rekel Fontenelle s solzami v očeh. Nekaj časa je žalosten sedel, kar naenkrat je pa vstal ter hitel v kuhinjo ter zaklical: »Jean, pripravite vse šparglje z octom in oljem!«

Telefonska in brzjojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj, 31. maja. Zbornica je sklenila po izvajalnih obel generalnih govornikov poslancev Steslowicza in Choca prehod v specialno debato.

Aneksijski zakon.

Dunaj, 31. maja. Danes je izšlo zanimivo, obširno poročilo poslanca prof. Redlicha glede aneksijskega zakona, ki je bil 9. t. m. v bosanskem odseku sprejet. Poslanec Redlich je z obširnim referatom zakon, vzročil poslanski zbornici.

Prodaja eraričnih nepremičnin.

Dunaj, 31. maja. Vlada je predložila zbornici predlog glede prodaje državnih posestev med temi glede podaje stare konjeniške vojašnice v Celovcu, glede nepremičnin dunajske živinozdravniške visoke šole, ki jih prevzame naučno ministrstvo v svojo upravo, dalje glede posestva v Trstu vlož. št. 37 in v Greti vlož. št. 372. Nadalje prodaja erar oni del morskega zaliva pri Sv. Marku; kjer ima Stabilimento tecnico triestino svoje delavnice.

Sankcioniran zakon.

Dunaj, 31. maja. Cesar je sankcioniral zakon z dne 17. maja 1912. glede zvišanja eksekucije prostega zneska pri službenih in mezdah premijah, pri pokojninah itd.

Občinske volitve na Dunaju.

Dunaj, 31. maja. Mestni svet bo anuliral povodom verifikacije občinskih volitev izvolitev socijalno - demokratskega občinskega svetnika Forstnerja, ki je bil izvoljen v 4. kuriji v XV. okraju.

Avtomobilska parada.

Dunaj, 31. maja. V nedeljo, dne 9. junija se vrši na Dunaju pred cesarjem velika avtomobilska parada prostovoljnega avtomobilskega kora z Avstro - Ogrske ob navzočnosti kralja Nikolaja Črnogorskega.

Čehi in Poljaki.

Lvov, 31. maja. Da se izravna narodnostni prepri med Čehi in Po-

ljaki na Šleskem in da bo mogoče doseči medsebojni dogovor glede posestnega stanja Čehov in Poljakov na Šleskem, so se vršili pripravljani pogovori med obema strankama, ki so se končali s tem, da je bila izvoljena češko-poljska pravna komisija. Danes se vrši v Krakovu konferenca poljskih članov komisije.

Ogrska zbornica.

Budimpešta, 31. maja. Razporenje v ogrski zbornici je zelo pesimistično. Pogajanja med vladno večino in opozicijo še niso končana. Ministrskega predsednika Lukacsa bo v kratkem sprejel cesar v avdienci. Prihodnji teden pade odločitev.

Budimpešta, 31. maja. Zbornica nadaljuje danes pri zelo slabem razpoloženju debato o brambni reformi. Ob 1. popoldne se je vršila konferenca voditeljev opozicije glede brambnega provizorija.

Cuvaj.

Budimpešta, 31. maja. Komisar Cuvaj se je odpeljal včeraj v Zagreb. Tekom dneva je konferiral z raznimi ministri o skupnih zadevah.

Dogodki v Budimpešti.

Budimpešta, 31. maja. Danes ob 6. zjutraj je skočil pri židovskem pokopališču v Torni električni voz s tira ter se razbil. Sedem oseb je težko, osem lahko ranjenih. Na sumu imajo delavce, da so položili kamne na tir.

Madjarske šole na Hrvaškem.

Zagreb, 31. maja. Glasom zadnjih poročil je na Hrvaškem in v Slavoniji 12 madjarskih šol, ki so jih zgradile ogrske državne železnice in v katere morajo pošiljati železničarji brez ozira na narodnost svoje otroke. Na teh šolah podučuje 90 učiteljev 4298 otrok. Tem šolam je treba pristiti še madjarske šole »Julian«, katerih je na Hrvaškem in v Slavoniji 42, v Bosni in Hercegovini 3 s skupaj 104 učitelji in 6200 učenci. V tem številu se niso všeti konfesionalne šole z madjarskim učnim jezikom. Treba je pripomniti, da je število teh šol naraslo tako visoko šole od režima barona Raucha sem.

Romunski ministri na Dunaju.

Bukarešta, 31. maja. Oficijozni »Universul« poroča, da bosta prišla romunski ministrski predsednik in zunanji minister dne 27. junija na Dunaj ter imela 28. junija važen razgovor z avstrijskim zunanjim ministrom grofom Berchtoldom.

Klerikalni izgredi v Bruslju.

Bruselj, 31. maja. Snoči so imeli klerikalci v svojem katoliškem domu shod, ki se je končal z velikim izgredom. Klerikalni dijaki so napadli socialiste in je prišlo do krvavih spopadov. Klerikalci so se morali umakniti in so zborovali za zaprtimi vrati, katere je moralo stražiti vojaštvo in policija. Ko so se vračali klerikalni zborovalci, so klerikalni dijaki zopet napadli socialiste. Med zborovalci so bili tudi ministri, ki so hoteli nastopiti proti socialistom. Ko so socialisti razgnali klerikalne napadalce, so pogнали v beg tudi ministre. Pri tem je bil tudi bruseljski poslanec Colis težko ranjen. Prepehali so ga v njegovo stanovanje. Med demonstranti je nastopila tudi policija, ki je morala rabiti orožje. Več oseb je bilo ranjenih, veliko aretiranih. Klerikalni ministri so se ljudstvu silno zamerili in nobeden izmed njih si ne upa niti na cesto, ker se boji, da ga razžaljeno ljudstvo ne napade vsled brezobzirnega nastopanja klerikalcev proti delavskim, obrtniškim in trgovskim slojem.

Turški poslanik v Petrogradu.

Petrograd, 31. maja. Tu govore, da bo turški poslanik v Petrogradu Turkan paša najbrže v kratkem odpoklican. Na njegovo mesto pride najbrže turški zunanji minister Asimbeg.

Albanija.

Carigrad, 31. maja. Notranji minister Adil beg se je vrnil od svojega inspekcijskega potovanja po Makedoniji in Albaniji in je prisostvoval včerajšnjemu ministrskemu svetu. Poročal je baje zelo povoljno o položaju v Rumeliji ter izjavil, da je gibanje v Albaniji samo delo nekaterih agitatorjev.

Belgrad, 31. maja. V zadnjem času se množe vpadi roparskih albanskih čet na srbsko - turški meji. Predvčerajšnjem so napadli Albanci ob srbski meji nekega srbskega podčastnika in dva vojaka ter jih usmrtili. Udeleženi so bili tudi turški orožniki. Iz Vranje poročajo o drugem vpadu Albancev, pri čemer sta bila sin duhovnika in neki kmet ranjena.

Kretski poslanci v Atenah.

Atene, 31. maja. Kretski poslanci so izpremenili svojo taktiko, ter so sklenili na vsak način se udeleževati sej grške zbornice. Nasiloma hočejo

vdreti v zbornico. Vlada je v veliki zadregi.

Nemiri na otoku Cipru.

Atene, 31. maja. V Limasolu na otoku Cipru so izbruhnili novi nemiri. Neki Turek je zabodel dva oržnika, na kar je dalo grško prebivalstvo zvoniti plat zvona in hotelo raskočiti turški del mesta. Policija je potisnila množico nazaj in ta je sedaj naskočila bazare in oropala trgovine. Tudi neko mošejo so naskočili. Policija je oddala najprej salvo v zrak, potem pa streljala v množico pri čemer je ustrelila 4 osebe, 80 pa ranila. Nad Limasolom je bilo proglašeno obsedno stanje in mobilizirana angleška garnizija. Tudi v Nikosiji so izbruhnili nemiri ter dospe danes tja stotnja angleških čet, da napravi mir.

Stavka.

Pariz, 31. maja. V francoskih pristaniščih so začeli stavkati pristaniški delavci. Kakor znano, se je obrnil danes v Londonu stavkarski odsek na izvrševalni odbor nacionalne stranke z zahtevo, da naj proglasi nacionalno stavko v prilog takozvane »Trade Union«.

London, 31. maja. Razporenje med transportnimi delavci se je poslabšalo, ker se je konferenca razbila.

Maroko.

Pariz, 31. maja. General Liantey poroča, da je 28. t. m. odbil naskok močnih sovražnih kolon proti severnemu in vzhodnemu delu Fesa. Nekaj sto Berberov je prodrlo v mesto. Napadalcu so se proti večeru umaknili. 29. zjutraj so Francozi napadli sovražnika na severu. Na francoski strani je padlo 5 mož, 8 jih je bilo ranjenih.

Pariz, 31. maja. Iz Feza poročajo, da je situacija Evropejcev zelo neugodna. General Liantey poroča brezizčno, da je položaj skrajno vznemirljiv in da se vrše ponovno težki boji z vstaši. Francoske izgube so zelo občutne.

Mehiko.

Pariz, 31. maja. Velika zmaga vladnih čet nad vstaši se v polni meri potrjuje. Vladne čete bodo v kratkem zopet zasedle celo provincijo Cihnahua, ker so se vstaši razpršili na vse strani in ker ne morejo dobiti orožja, municije in živil. Moralni uspeh zmage pri Rellanu je velikanski. V Mehiki so se vršile velike demonstracije za armado. Ljudstvo armadi zopet zaupa, ker je pokazala, da lahko zopet napravi mir.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA.

Ob azijski obali.

Carigrad, 31. maja. Nasproti Samosu ob maloazijski obali so videli predsoncem 2 italijanski križarki. Turške oblasti so aretirale nekega sumljivega Nemca, ki so ga pa kmalu nato izpustili. Shod trgovcev, ki ga je sklicala angleška trgovska zbornica, je sklenil protestirati pri veselih proti eventualni blokadi Smirne.

Zasedenje Kiosa.

Rim, 31. maja. »Carriere d'Italia« poroča iz Aten, da je pričakovati v najkrajšem času, da zasedejo Italijani otok Kios. Morda zasedejo prej še mali otok Nikarijo. Kljub neprestanemu nadzorovanju otokov od strani italijanskih vojnihih ladij baje izkrcavajo Turki vedno nove čete na Kiosu, v Mitlenah in Samosu. Posrečilo se je baje tudi, da so postavili na Kiosu radiotelegrafično stacijo. Druge štacije so postavili za Smirno izven sfere italijanskih vojnihih ladij. Na ta način bi bila zveza s Carigradom zopet perfektna in turška vlada bi lahko dala posadkam navodila in sprejemala od njih poročila o gibanju italijanskega vojnega brodogoja.

Rmečka pisarna narodno - napredne stranke

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom kateremu je priložiti 10 vinarske znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarske znamko na: Kmetško pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetakim županstvom.

Društvena naznanila.

Veliko veselico v Hribarjevem
gaju priredi »Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo na Trnovo« v slučaju lepega vremena, v nedeljo, dne 16. junija t. l.; če bi bilo pa slabo vreme, se veselica prenese na prihodnjo nedeljo. Na zabavi se bo točilo pristno vino, vrhniško pivo; dobila se bodo mrzla jedila, postavljen bo poseben šator za kavarino itd. Odboru se je posrečilo dobiti za ta dan vrlo domžalsko godbo, ki bo igrala veselo poskočnice, da se bo lahko mladina vrtela v razkošnem plesu. Posebnost letošnje veselice bo, da je obljubilo slavno pevsko društvo »Slavec« svoje sodelovanje. Druge stvari moramo za danes zamolčati. — Ta nočica naj velja posebno p. n. društvom, da bi se pri svojih eventuelnih prireditvah ozirala na 16. junij.

Društvo inženirjev v Ljubljani.
Jutri zvečer ob 8. v gostilni pri »Roži« sestanek z zanimivim predavanjem.

Slov. football klub »Ilirija« v Ljubljani naznanja svojim članom, da se vrši sestanek danes zvečer ob 9. uri pri Novem svetu.

Ustanovni občni zbor krajevne skupine za vzgojo policijskih in vojniških psov v Ljubljani se je vršil sredi v srebrni dvorani hotela »Union« ter je referiral delegat glavnega društva na Dunaju, gosp. Karel Harbauer, nakar je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik: namestnik državnega pravdnika gosp. dr. Kaiser; njegov namestnik: orožniški major g. M. Zeller; odborniki: orožniški ritmoister g. Lelleg, stotnik Gasser, topničarski oskrbnik g. Drenik, trgovec g. Krisper, živinodržavnik g. Tepina in kancelist Toplikar.

Slovensko čebelarstvo društvo priredi dne 29. in 30. junija t. l. v Ljubljani pri novem čebelnjaku v Marjanišču dvodnevno praktično čebelarski tečaj za čebelarje, ki žele spopolniti svoje čebelarsko znanje in se izvežbati v naprednem čebelarstvu z modernimi panji. Glavni odbor vabi torej čebelarje, ki se žele udeležiti tega tečaja, da se pisмено prigrisajo najkasneje do 23. junija t. l. na naslov M. Humek, dežel. sadj. učitelj v Ljubljani. Posebno opozarja čebelarske podružnice, da odpošljejo k tečaju po enega čebelarja, ki bi bil pripravljen pridobiti znanje v uporabi pri svojem čebelarstvu, z zgledom in poukom vplival na razvoj in napredek v svojem okolišju. Ker je število udeležencev omejeno, se bo vsakemu prigrisavcu javilo po dopisnici, ali je v tečaj sprejet ali ne. Natančen spored tečaja in druge podrobnosti bodo objavljene v prihodnji številki »Slovenskega Čebelarja«.

Štepanjski Sokol je eno najmlajših sokolskih društev, pa je pokazal že v tem času, odkar obstoji, da ima dovolj življenjske moči. Vršil bi vse lažje svojo nalogo, če bi imel na razpolago več denarja, da bi si nabavil potrebno orodje. Člani delajo in žrtvujejo, kolikor morejo. Zanašajo se pa tudi, da jih podprejo okoličani in zlasti napredni Ljubljančani. To stori lahko že v nedeljo, 2. junija, ako se udeleže veselice, ki jo priredi društvo na vrtu brata Ivana Bricija. Imeli bodo lep sprehod, a tudi dosti zabave. Na sporedu so telovadne skupine, burka »Mutasti muzikant«, šaljiva loterija, streljanje za dobitke itd. Veselica se prične ob 3. uri, igra ob 5. uri popoldne. Pridite torej vsi prijatelji Sokolstva! Na zdar!

—C.
Šišenski Sokol priredi v nedeljo, dne 2. junija pri Štepcu veliko veselico. Ker je ravno v Spodnji Šiški treba energičnega in gmotnega narodnega dela, tedaj je potrebno, da z vsemi sredstvi podpiramo čilega šišenskega Sokola. Upamo, da prihite v nedeljo Ljubljančanke in Ljubljančani v prav obilnem številu v narodno - napredno trdnjavo Spodnjo Šiško.

Vrtno veselico priredi telovadno društvo Sokol v St. Vidu pri Ljubljani v korist sklada za Sokolski dom v nedeljo 2. junija 1912 ob 3. popoldne na vrtu br. Fr. Šušteršiča (pri Slepem Janezu) v Zapužah. Spored: Šaljiva loterija. — Šaljiva pošta. — Ples. — Pri veselici sodeluje slavna veteranska godba iz St. Vida. Vstopnina prosta. V slučaju slabega vremena se preloži veselica na prihodnjo nedeljo.

Izpred sodišča.

Porotne obravnave pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Uboj.

Na zatožni klopi sedi 42letni zidarski mojster Valentin Mole zaradi uboja, izvršenega nad Italijanom, 30letnim Valentinom Lendaro, zidarskim pomočnikom. Valentin Mole je izplačeval zidarje in dru-

ge delavce, ki so gradili hišo lani pogorelemu Antonu Strupeku na Slepšku pri Mokronogu. Na praznik, dne 16. maja, so delavci počivali. Drugi dan, 17. maja, tudi niso mogli delati, ker je cel dan deževalo. Nekaj delavcev se je razšlo, Valentin Mole, raniki Lendaro, Anton Strupek in Franc Simončič so pa vedrili poleg kašče, kjer je imel in točil Mole delavcem žganje. Mole in Lendaro sta bila v pogovoru in Lendaro je med drugim dejal in se šalil z Moletom: »Mojster, jaz ne pojdem danes več na delo, če se tudi zvedri.« Pri tem je prijel Moleta v šali za suknjo. Mole pa pravi: »Čakaj, ti hudič italijanski, jaz ti bom malo suknjo odrezal, ker imaš predolgo,« potegne nanadoma nož iz žepa in ga zasadi Lendaro s tako silo v levo stegno, da ga privzdigne z zrak, nakar pade Lendaro na tla in izkrevavi po preteku nekaj minut, ker mu je Mole prerezal žilo odvodnico. Mole je nato zbežal, a sta ga kmalu vjela Anton Strupek in Simončič, ga zvezala in izročila orožniku. Mole se zagovarja, da se je vse to zgodilo v šali in sicer na ta način: Pravi, da mu je Lendaro dejal, da na Laškem vsakogar, ki na praznik dela, ustrele ali pa zakoljejo, nakar je on vprašal Lendaro, kako se to zgodi in koliko col noža se mora zariniti v telo človeku, če ga zakoljejo. Pri tem da je pokazal odprt nož Lendaro, ki se je po nerodnosti nabodel nanj. Toda obtoženec zagovarja se ne vjema z izpovedbama priči, kakor tudi ne s prvotnimi izpovedbami Moleta in njegovim obnašanjem po uboju, med in po aretaciji, kjer je orožnik pri: povedoval: »Jaz bom že dal hudičem, kar takole se jih mora!« Zupanstvo opisuje Moleta kot pijanca, prepirljivega in človeka silovite, surove narave. Mole je bil že predkaznovan enkrat zaradi težke telesne poškodbe, dvakrat zaradi lahke telesne poškodbe in raznih drugih prestopkov. Porotniki potrjujejo enoglasno prvo glavno vprašanje o uboju. Sodni dvor ga obsodi na pet let težke ječe, poostrene s postom vsako četrtno leto in temnico in trdim ležiščem na dan 17. maja, nadalje mora plačati vdovi ubitega Lendaro 3000 kron in povrniti stroške kazenskega postopanja.

Požig.

Juri Kavčič, 31letni, samski delavec iz Železnikov na Gorenjskem, je delal pri gradnji železnice v Semicu. Dne 19. maja se je napotil proti Uršnim selom, kjer je srečal nekoga popotnika in z njim stopil v vinoč. Ker je prišel na Uršna sela že nekoliko vinjen, je postal nadležen in začel razbijati steklenice, radi česar ga je posestnik Jože Klobučar spravil iz sobe in zaklenil duri za njim. Zunaj pa je začel Kavčič razsajati in groziti, da bo hišo zažgal. V sled teh groženj in strahu pred ognjem je stekel Klobučar po orožnike, da razgrajajo vklenjejo in spravijo iz vasi. Kavčič pa je med tem stal na cesti in vpil: »Krucifiks, kakor je Bog v nebesih, ta hiša bo nocoj gorela!« Nato je v naglici vtaknil gorečo vžgalico v slamnato streho, zbežal iz vasi in legel v pšenico, kjer so ga orožniki prišli in se isto noč pripeljali na okrožno sodišče v Novo mesto. Ker je bila prejšnje dni suša in ni v vasi zadostne množine vode, razširil se je plamen na sosedna poslopja in vpepel tretjino vasi. Zgorela je Vincencu Klobučarju kovačnica, skedenj, mnogo oglja in orodja, v skupni vrednosti 1226 K, njegovemu bratu Janezu Klobučarju hiša, hlev, klet, skedenj, dva voza, dve sani, mnogo mrve in drugih stvari, v vrednosti 6278 K, Antonu Petrini hiša, pod in kozolec, v vrednosti 3700 K, delavcu Janezu

Stergarju razne stvari in denar v kovčegu in mu napravilo 157K škodo. Pogorelci so bili zavarovani komaj za 3000 kron, dočim znaša skupna škoda čez 12.000 kron.

Obtoženec ne taji dejanja, ampak prizna vse odkritosrčno. Porotniki potrjujejo vprašanje o krivdi, sodni dvor ga obsodi na 15 let težke ječe.

Slovenci in Slovenke!
Ne zahtevajte sv. Cirila in Metoda.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Modni salon
Ivane Schiller
Sv. Petra cesta 31

priporoča
slamnike vseh vrst.
izvršuje vsa
popravila.
Žalni klobuki
vedno v zalogi.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurz dunajske borze 31. maja 1912		
Baložniški papirji.		
4% majeva renta	89-20	89-40
4 1/2% srebrna renta	92-05	92-25
4% avstr. kronska renta	89-20	89-40
4% ogr.	89	89-20
4% kranjsko deželno posojilo	92-25	93-25
4% k. o. češke dež. banke	91-40	92-40

Srečke.		
Srečka iz 1. 1860 1/2	440—	452—
„ 1864	602—	614—
„ 1868	290-50	302-50
„ 1872	300—	312—
„ 1876	260—	272—
„ 1880	245—	253—
„ 1884	492—	504—
„ 1888	489—	501—
„ 1892	67—	73—
„ 1896	56-75	62-75
„ 1900	36-50	42-50
„ 1904	29-25	33-25
„ 1908	240-75	243-75

Dolžnice.		
Ljubljanske kreditne banke	452—	454—
Avstr. kreditnega zavoda	639—	640—
Dunajske banke družbe	531—	532—
Južne železnice	103-40	104-40
Državne železnice	731-40	732-40
Alpine-Montani	970-25	971-25
Češke sladkorne družbe	373—	375-50
Zivnostenske banke	282—	283—

Valute.		
Cekirni	11-40	11-42
Marki	117-90	118-10
Franki	95-70	95-85
Lire	94-60	94-85
Rublji	254—	254-75

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2		Srednji zračni tlak 30-76 mm	
Maja		Maja	
čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	Vetrovi
30. 2. pop.	730-2	20-0	sr. jug del. jasno
9. zv.	730-7	14-4	brezv. oblačno.
31. 7. zj.	731-2	14-0	sl. vzh.

Srednja večerajšnja temperatura 15-6° norm. 15-8°. Padavina v 24 urah 8-2 mm.

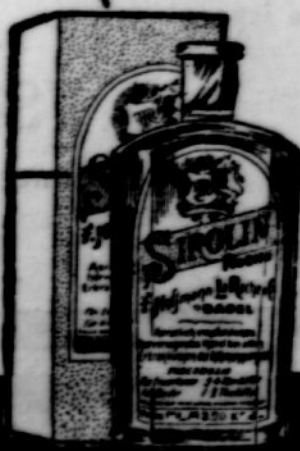
Bolezni prehlajenja, kakor kašel, katar, influenco

ublažuje in odstrani sredstvo, ki vzbuja tek in ki ima dobro slast

Sirolin' Roche

najboljše sredstvo zoper

bolezni pljuč.

Zahvala.

Vsem, ki so našega ljubega očeta, oziroma brata, svaka in strica, gosp.

Ivana Buzzolini

tvorničarja salam, trgovca z delikatessami in hišnega posestnika

tolažili v njegovi bolezni, nam v bridkosti naši izražali sožalje ter dragemu pokojniku s poklonitvijo vencev ali s spremstvom do groba izkazali zadnjo čast, izrekamo v lastnem in v imenu vseh naših sorodnikov najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo gospodi iz Ljubljane ter prostovoljnemu gasilnemu društvu iz Stožice za udeležbo pri pogrebu.

1990

STOŽICE, dne 30. maja 1912.

Žalujoci ostali.

Proda se skoraj popolnoma nova
Mannlicher-Schönauer

puška

8 m/m po jako ugodni ceni. — Iz prijaznosti jo pokaže g.

1987

F. K. Kaiser puškar v Ljubljani.

Oddasta se
2 mesečni sobi

zračni, prostorni, elegantno mebljavani, s posebnim vhodom, okna na ulico, v I. nadstropju v Wolfovi ulici. Natančneje se poizve

v Wolfovi ulici št. 4 v trgovini
„ s cerkvenim blagom. „

Več 1970 stanovanj

v Predovičevih hišah na Poljanski cesti in na Selu se takoj ali s prvim avgustom odda.

Polo

najboljše tekoče kovinsko čistilo.

And Gorec

Ljubljana, Rimska cesta št. 11
podružnica 1207

Marije Terezije c. 4 (Pri novem svetu).

Trgovina s kolesi in njih deli.

Izposojevanje koles.
Najboljše pneumatike.

Najboljše za železice.

Lekarnarja Schaumanna

želodčna sol

in želodčne pastilje

je 30 let preizkušeno sredstvo proti vseh vrst železnim boleznim, motenju prebave in shujšanju.

Schaumannova želodčna sol

Skatljica K 1-50. Želodčne pastilje omarica K 1-50. Razpošilja po povzetju od 2 skatljici naprej. — Lekarna Schaumann, Stockerau pri Dunaju. Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah. 3902

Po nizko reduciranih cenah prodaja

„Angleško skladišče oblek“

spomladanske obleke za gospode, dečke in otroke, ter najnovejšo konfekcijo za dame in deklice.

G. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

— USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI —

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-SERNOVA UL. ŠT. 7

Lepo in ceno 1967 stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pripadki se zaradi odpotovanja **takoj odda.** —

Vpraša se

Karlovska cesta 15, pri hišniku.

V Sent-Vidu nad Ljubljano je naprodaj

hiša

z gospodarskim poslopjem in vrtom, v sredini vasi ob glavni cesti. — Naslov pove uprav. »Slov. Naroda.« 1894

Gospodinja

se sprejme takoj

v pekarni Jean Schrey, Ljubljana, Gradišče 5.

Ravno tam se sprejme

blagajničarka

kajera je absolvirala kak trgovski tečaj.

Steklarska trgovina

M. TUŠEK, LJUBLJANA

Stari trg šte. 28 140

priloga po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vaskovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzeto vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Advokat dr. Josip Wilfan

v Trstu, Nova ulica 11,

„išče“

koncipijenta.

Vstop takoj 1908

Primorska klet

Valvazorjev trg 4

se priporoča cenj. občinstvu.

Samostojen, bilance siguren

knjigovodja

razen slovenskega, tudi nemškega, laškega in francoskega jezika zmožen,

želi spremeniti službo.

Cenj. ponudbe pod šifro »Samostojno mesto« pošto ležeče Ljubljana. 1957

Razglas.

Dne 4. junija t. l. ob 10. dop.

se prodaja v Metliki

na prostovoljni javni dražbi

enonadstropna

hiša št. 125

z vsemi gospodarskimi poslopi in lepim vrtom

nekdanja »Pezdirčeva gostilna«.

V hiši, kjer se izvršuje že veliko let

gostilniška obrt, je novo urejena lede-

nica — in zlasti sedaj, ko se gradi

belokranjska železnica, bo imela gostilna

najlepšo prihodnost. — Kdor želi

natančnejša pojasnila, naj se obrne na

lastnico 1928

Hranilnico in posojilnico v Semiču.

Samo kratek čas!

Vsak dan zvečer ob pol 9. uri:

elitna predstava

Ob četrtkih, nedeljah in praznikih

2 vel. predstavi

ob 4. popoldne in ob pol 9. zvečer.

Zavarovano proti vsem vremenskim neprilikam.

CIRKUS

M. Schmidt.

Največje, najkrasnejše in najzmožnejše podjetje Avstro-Ogrske.

Ljubljana, Lattermannov drevored.

Soboto 1. junija t. l.

Otvoritvena predstava.

Cene prostorom:

Loža za 5 oseb K 15.—; zaklopni sedež 1. vrste K 3.—; zaklopni sedež 2. vrste K 2.40; 1. prostor 3. do 4. vrsta K 1.60; 2. prostor 5. do 6. vrsta K 1.20; 3. prostor 7. vrsta K 1.—; galerija K —.40. Otroci pod 10 leti in vojaki imajo znižano ceno na vseh prostorih razven ložnih in zaklopnih sedežev 1. vrste.

Predprodaja vstopnic v trafikah

A. Sešarkovi v Šelenburgovi ulici.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se bodo počenši s 13. junijem 1912

vsak četrtek ob 3. uri popoldne

brezplačno stavile koze

v veliki dvorani Mestnega doma.

Vabijo se vsi starši, kojih otroci še niso cepljeni, da prinese te k cepljenju in k pregledu ceplencev, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu izroče se tudi **sprichevala o cepljenju** ter bodi posebno še povdarjeno, da se v smislu ministerjalne navedbe **zahteva pri sprejemu otrok v ljudsko šolo sprichevala o vspešno cepljenih kozah.**

Mestni magistrat ljubljanski

dne 20. maja 1912.

Župan: **Dr. Ivan Tavčar** l. r.

Zahvala.

Dne 1. maja t. l. pogorelo mi je jako lepo, šele pred osmimi leti novo postavljeno moderno izdelano gospodarsko poslopje, katero sem imel pri zavarovalnici „Generale“ v Trstu za primerno svoto, vrednosti tega poslopja zavarovano — Zato izrekam tej zavarovalnici, za njeno jako točno, takorekoč kavalirsko izplačavo zavarovalnine, mojo iskreno zahvalo. Obenem pa tudi priporočam z mirno vestjo vsakemu zavarovancu, o potrebi kakega zavarovanja, to hvalevredno firmo „Generale“ v Trstu.

Lovro Sebenikar,

posestnik na Uncu.

1988

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri

A. KUNC

Ljubljana

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih

pomladnih oblačil.

Strogo solidna postrežba. Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Narodna knjigarna.

Prešernova ulica šte. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7

združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega, komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpreprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli. Sprejemajo se tudi naročila na zavite s tiskano firmo

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn. Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpreprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora v vseh velikostih, za dame in za gospode, za navadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.

Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

vseh sistemov

po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavite, vizitnice, oznanila, fakture, trgovska pisma itd. itd.